

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΤΟΣΙΓ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1964

ΑΡΙΘ. 14

Η ΣΥΝΕΧΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ

Ουσιώδες στοιχείον τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος εἶναι τὸ χρονικὸν ἐγὼ, ποῦ στρέφεται πρὸς τὸ μέλλον. Τὸ ἐγὼ τοῦτο εἶναι τὸ σύνολον τῶν ψυχικῶν ἐκδηλώσεων, αἱ ὁποῖαι συνδέονται μὲ τὸ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει ὠρισμένας βλέψεις καὶ σκοποὺς διὰ τὸ μέλλον. Ἡ τάσις τοῦ ἀνθρώπου νὰ πραγματοποιήσῃ διάφορα ἰδανικὰ ἀφορᾷ πάντοτε εἰς τὸ μέλλον. Τὰ προγράμματα τῆς ζωῆς· τὰ διάφορα κανονιστικὰ αἰτήματα, ποῦ προβάλλουν κανόνας διὰ τὴν ζωὴν· αἱ δεοντολογικαὶ ἀπαιτήσεις καὶ αἱ βαθύτεραι τάσεις τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως συνεργάζονται πρὸς δημιουργίαν τοῦ στοιχείου αὐτοῦ τῆς προσωπικότητος.

Τὸ χρονικὸν ἐγὼ τοῦ ἀνθρώπου, ποῦ ἀποβλέπει εἰς τὸ μέλλον κατ' ἐξοχὴν ἀξιοποιεῖται εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀτμόσφαιραν διὰ τῆς συνεχοῦς προσπαθείας καὶ ἀποβαίνει παράγων ἐσωτερικῆς ἰσοροπίας, ἀρμονίας καὶ δυνάμεως. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται ἐν πρώτοις διὰ τῆς μετανοίας. Αὕτη δὲν εἶναι μόνον ἐξυγιάνσις τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ καὶ παρότρυνσις διὰ τὸ μέλλον, διότι ὁ μετανοήσας ζῆ τῶν «μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, κατὰ σκοπὸν διώκων εἰς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Φίλιπ. γ', 14). "Ὅστε ἐπιστρατεύει ὅλας τὰς ἐσωτερικάς του δυνάμεις, κατευθύνει ταύτας συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως πρὸς τὸν σκοπὸν ἐξελίξεως καὶ ἀναπτύξεως αὐτοῦ «εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. δ', 13). Τοιοῦτοτρόπως ἡ προσωπικότης τοῦ Χριστιανοῦ δὲν εἶναι τι στατικόν, ἀλλ' εὐρίσκεται

πάντοτε εἰς ἐξέλιξιν καὶ κίνησιν, εἰς τὸ γίγνεσθαι καὶ διαμορφοῦσθαι. Ἡ συγκρότησις τῆς χριστιανικῆς προσωπικότητος δὲν εἶναι κάματος, ἀδράνεια ἢ νωχέλεια, ἀλλὰ συνεχῆς δυναμικὴ προσπάθεια, πορεία, δρόμος, ἀγών. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς συνεχοῦς νήψεως καὶ ἀσκήσεως, ἵνα ὁ πιστὸς «τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσῃ» καὶ ἔχῃ «χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικά». Ἡ ἀξιοποίησις τοῦ πρὸς τὸ μέλλον ἐστραμμένου χρονικοῦ ἐγὼ γίνεται ἀκόμη μεγαλυτέρα διὰ τῆς μυστικῆς βιώσεως εἰς τὴν λατρείαν τοῦ «λειτουργικοῦ χρόνου», διὰ τῆς ὁποίας λαμβάνομεν πείραν, ὅτι «μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία» (Β' Πέτρ. γ', 8), καὶ συνδέομεν τὴν αἰωνιότητα μετὰ τοῦ παρόντος ἢ προσεχοῦς μέλλοντος. Καὶ αὐταὶ αἱ ἐσχατολογικαὶ ἐλπίδες τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι δύνამις, ἡ ὁποία τὸν κινητοποιεῖ εἰς τὸ παρὸν καὶ ἐνισχύει τὰς προσπάθειάς του πρὸς τελείωσιν. Τὸ χρονικὸν ἐγὼ τοῦ Χριστιανοῦ, πού εἶναι ἐστραμμένον πρὸς τὸ μέλλον, κατὰ τὰς ὠραίας ἐκφράσεις τῶν λειτουργικῶν κειμένων τῆς Ἐκκλησίας μας, διαποτίζεται μὲ τὴν προσπάθειαν καὶ τὴν προσδοκίαν τῆς ἐπανακτῆσεως τοῦ ἀπολεσθέντος παραδείσου, μὲ τὴν ἀναμονὴν τοῦ «καινοῦ οὐρανοῦ», τῆς «καινῆς γῆς» καὶ τῆς Ἀναστάσεως, διὰ τῆς νοσταλγίας τῆς «ἀλήχτου εὐφροσύνης», τῆς «τροφῆς τοῦ Παραδείσου» καὶ τῆς αἰωνίου ἀπολαύσεως τοῦ πανυπερτελείου κάλλους καὶ τῆς γλυκειᾶς καὶ τερπνῆς μετουσίας τοῦ Θεοῦ. Ὡστε ἡ στροφὴ πρὸς τὴν αἰωνιότητα εἶναι ἡ ἀρίστη ἀξιοποίησις τοῦ χρονικοῦ ἐγὼ πρὸς τὸ μέλλον. Δὲν νοεῖται Χριστιανισμὸς χωρὶς τὴν διάστασιν τοῦ ἀπειροῦ καὶ τὴν προοπτικὴν τῆς αἰωνιότητος. Ὁ Κύριος διεκήρυξε σαφῶς καὶ κατηγορηματικῶς: «Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου». Πράγματι! «Οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν» (Ἐβρ. ιγ', 14), «Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει» (Φιλίπ. γ', 20). «Αὐτὰ εἶναι ἀπολύτως βασικὰ καὶ ζωτικά. Χωρὶς αὐτὰ ἀκρωτηριάζεται ὁ Χριστιανισμὸς. Καταντᾷ ἕνας ξηρὸς θετικισμὸς, ἕνας γυμνὸς σεκουλαρισμὸς, κάτι πολὺ γῆϊνον καὶ ἐγκόσμιον καὶ ἐφήμερον. Τὸ πολίτευμα λοιπὸν τῆς ζωῆς μας ξεκινᾷ ἀπὸ τὰ ἄνω, φωτίζεται ἀπὸ τὰ ἄνω, ὁδηγεῖ πρὸς τὰ ἄνω». Διὰ τοῦτο μὲ τὰς προσπάθειάς μας «θὰ κάμωμεν καὶ πολιτισμὸν καὶ κοινωνισμὸν

και ἀγωγὴν και ψυχαγωγίαν, ἀλλὰ ὅλα ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς αἰωνιότητος, ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ. "Ὅχι αὐτοτελεῆ και κλειστά, ἀλλὰ μὲ τὴν κατακόρυφον διάστασιν τοῦ πνευματικοῦ ὕψους». Εἰς οἰανδῆποτε προσπάθειαν μέχρι τῆς τελευταίας πνοῆς μας «πρέπει νὰ βασιλεύῃ τὸ «ἐν οὐρανοῖς πολίτευμα», δηλαδή ἡ δυναμικὴ πορεία πρὸς ὑπερνίκησιν τοῦ φυσικοῦ και στατικοῦ, τοῦ ἐφημέρου και γηίνου. Τὸ κάθε τι μέσα εἰς τὴν ζωὴν και τὸ ἔργον μας (κάθε προσπάθεια πολιτιστικὴ και κοινωνικὴ, παιδευτικὴ ἢ ψυχαγωγικὴ) πρέπει νὰ ἐνδυσθῇ τὴν ἀφθαρσίαν και τὴν ἀθανασίαν. «Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν και τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν» (Α' Κορ. ιε', 53), τονίζει εἰς ἐν μεγαλειῶδες χωρίον ὁ Ἄπ. Παῦλος». Ἐὰν θέλωμεν ἡ συνεχῆς πνευματικὴ μας προσπάθεια νὰ ἔχῃ παλμὸν και πνοήν, «εἶναι ἀνάγκη νὰ κυριαρχήσῃ παντοῦ ὁ διακαὴς πόθος και ἡ ἔντονος προσμονὴ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, τῆς ἀπολύτου κυριαρχίας τοῦ Βασιλέως τῶν Οὐρανῶν εἰς τὴν ζωὴν μας, τὸ ἐσχατολογικὸν σύνθημα, τὸ ὁποῖον ἐπισφραγίζει και κατακλείει τὴν Καινὴν Διαθήκην: «Ἐρχου, Κύριε Ἰησοῦ!» (Ἀρχιμ. Ἡλία Μαστρογιαννοπούλου, Αἱ θεολογικὴ βάσεις τοῦ ἔργου μας, Ἀθῆναι 1964).

Ὅταν λοιπὸν ὁ Χριστιανὸς ἐμποτίζῃ ὅλας τὰς προσπάθειάς του διὰ τῶν ρειθρῶν τῆς αἰωνιότητος και τῶν ἐσχατολογικῶν τούτων ἐλπίδων, τότε ἱκανοποιεῖται πλήρως τὸ αἶτημα τῆς ψυχολογίας, κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ ἐγώ, ποῦ εἶναι ἐστραμμένον πρὸς τὸ μέλλον, πρέπει νὰ κατέχῃ εἰς τὴν προσωπικότητά τὸν μεγαλύτερον δυναμισμόν, διὰ νὰ καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἱκανὸν νὰ συγκεντρώῃ ὅλας τὰς δυνάμεις του εἰς αὐστηρὰν ἐνότητα, νὰ ἔχῃ πρόγραμμα βίου και νὰ τείνῃ ἀνενδότως εἰς πραγμάτωσιν αὐτοῦ.

Οἱ βλέποντες ἐκ τοῦ μακρόθεν τὴν χριστιανικὴν ζωὴν νομίζουν, ὅτι αὕτη δημιουργεῖ στενοκεφάλους ἀνθρώπους μὲ στενότητα ὀριζόντων. Τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα ἀντιθέτως ἀποδεικνύουν, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἐκκολλάπτει και ἀξιοποιεῖ ὅλας τὰς πτυχεὰς τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος και δημιουργεῖ ὀλοκληρωμένους ἀνθρώπους. Ὁ Χριστὸς θέλει νὰ κυβερνᾷ ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας. Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ὀλοκληρωμένη

Τὸ Εἰκοσιένα καὶ ἡ Ἐκκλησία

Ο ΘΑΝΑΣΗΣ ΔΙΑΚΟΣ

Στ' ἀρματωλίκι τῆς Λεβαδιᾶς.

Ἡ φήμη τοῦ Διάκου, πού ὀλοένα μεγάλωνε κι' ἀπλωνότανε παντοῦ, ἔκαμε τὸν Ἀλῆ πασᾶ νὰ τὸν προσκαλέσῃ στὴν αὐλή του, γιὰ νὰ συνταχθῇ κι' αὐτὸς στὴ σωματοφυλακὴ του, σὰν τζοχαντάρης. Γιατὶ ὁ πανοῦργος, φιλόδοξος κι' ἀδίστακτος ἐκεῖνος σατράπης τῆς Ἡπείρου φρόντιζε νᾶχη κοντὰ του καὶ στὴ δούλεψή του κάθε ἄξιο παλληκάρι, καὶ κάθε φημισμένο κλέφτη. Κι' ἔτσι χωστά, προσεκτικά, καὶ συστηματικά, ὠργάνωνε σιγὰ σιγὰ μιὰν ἀξιόλογη κι' ἀπόλυτα πειθαρχημένη στὰ κατακτητικὰ του σχέδια δύναμη. Κι' ἔτρεχαν ὅλοι πρόθυμα. Ὅχι μονάχα γιὰ τὴν πλοῦσιαν ἀμοιβὴ καὶ τ' ἀνταλλάγματα ποῦ ἔπαιρναν. Μὰ καὶ γιατί δὲν ἤξεραν καὶ δὲν εἶχανε ξελαγαρίσει ἀκόμη, ἂν ὁ δυνατὸς ἐκεῖνος σατράπης ἦτανε βοριάς, ποῦ φυσᾶ ἀπὸ ψηλὰ κι' ἔρχεται ἀπὸ γαλαζίους καθαροὺς οὐρανοὺς, γιὰ νὰ νεφελοκόπη τὴ βαρυσυννεφιά τῆς σκλαβιάς· γιὰ ἦτανε, ὅπως ἀποδείχθηκε, μιὰ σπηλιάδα, ποῦ τὴ γεννοῦνε τὰ μαῦρα σπλάγχχνα τοῦ ὠκεανοῦ καὶ ποῦ σηκώνει — γιὰ μιὰ στιγμή — κύματα ὠργισμένα καὶ καταστροφικά.

★

Ἡ αὐλή τοῦ Ἀλῆ εἶχε τότε μιὰ ξεχωριστὴν ἀκτινοβολία, ποῦ ἡ λάμψη τῆς ἀντιλάριζε μακρυνά, κι' ἐτράβηξεν ὡς καὶ τὸ Λόρδο Βύρωνα, ποῦ ἐζήτησε νὰ γνωρίσῃ τὸν Ἀλῆ. Καὶ ἡ λαμπρὴ του ἐκείνη σωματοφυλακὴ τὸν ἐντυπωσίασε· καὶ τὸν ἔκαμε νὰ πιστέψῃ, πὼς στὴ σκλαβωμένην Ἑλλάδα δὲν εἶχανε

βιοθεωρία, καθ' ὅσον εἶναι τὸ θεμέλιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ οἰκοδομηθῇ ὁλόκληρος ὁ βίος μας. Ὅχι μόνον ἡ ζωὴ τῆς λατρείας, ἀλλὰ πᾶσα ἀνεξαιρέτως ἡ ζωὴ,— ἡ ἐπαγγελματικὴ, ἡ κοινωνικὴ, ἡ οἰκογενειακὴ καὶ ἡ δημοσίαι ζωὴ, ἡ ζωὴ τῆς πράξεως, τοῦ λογικοῦ καὶ τοῦ συναισθήματος, ἡ ζωὴ τῆς ἐπιστήμης καὶ ἡ ζωὴ τῆς ψυχαγωγίας, πᾶσα ἡ ζωὴ ἀπὸ τῆς προσευχῆς μέχρι τοῦ ποδοσφαίρου—πρέπει νὰ εἶναι χριστιανικὴ ζωὴ καὶ νὰ ἔχη τὴν ἀνταύγειαν τοῦ οὐρανοῦ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

στερέψει οί πηγές, πού ἐχάρισαν στὸν κόσμον τ' ἀθάνατο νερό πού τὸν συντηρεῖ. Καί γι' αὐτό, ὅταν ξέσπασεν ὁ ἀπελευθερωτικός μας ἀγώνας, κρέμασε παρευθὺς τὴ λύρα του στὴν ἰτιά, καί κατέβηκε γιὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ, διακηρύσσοντας μεγαλόστομα σ' ὅλο τὸν κόσμο πὼς — «ὅσο μοῦ ἀπομένει μιὰ πνοὴ ζωῆς, θὰ ὑποστηρίζω τὴν ἱερὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν...».

Ὁ Διάκος στὴν ὑπηρεσία του αὐτὴν κοντὰ στὸν Ἀλῆ πασᾶ γνώρισε πολλοὺς φημισμένους κλέφτες κι' ἄρματωλούς· πού ὅλοι τὸν καμάρωναν γιὰ τὴν λεβεντιά του, κι' ὅλοι τὸν τιμούσανε καί τὸν ἀγαπούσανε. Μὰ ἐντελῶς ἰδιαίτερα συνδέθηκε, μὲ στενώτατη κι' ἀδελφικὴ φιλία, μὲ τὸν Ὀδυσσέα τὸν Ἀνδρουῦτσο, πού ἦτανε κι' αὐτὸς στὴ δούλεψη τοῦ Ἀλῆ· καί εἶχανε καί οἱ δύο τους μνηθῆ ἀπὸ τὸν Θανάση Ζαφείρη στὴ Φιλικὴν ἀπὸ τὸ 1818. Κι' ὅταν ὁ Ὀδυσσεὺς διωρίσθηκε στ' ἄρματωλίκι τῆς Λεβαδιᾶς, κι' ἀποτραβήχθηκε ἀπὸ τὸν Ἀλῆ γιὰ ν' ἀναλάβῃ τὴ διοίκησίν του, τὸν ἀκολούθησε κι' ὁ Διάκος κι' ἔγινε τὸ πρωτοπαλλήκαρό του. Καί σὲ λίγο, ὅταν ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀποστασία τοῦ Ἀλῆ κατὰ τοῦ Δοβλετιοῦ ὁ Ἀνδρουῦτσος, κυνηγούμενος μὲ λύσσαν ἀπὸ τὸ θανάσιμον ἐχθρό του Μπαμπᾶ πασᾶ Μπεχλιβάνη, ἀναγκάσθηκε νὰ παραιτηθῆ, τὰ ἑπτὰ πρωτοπαλλήκαρα τ' ἄρματωλικιοῦ διάλεξαν, ὅπως ἦτανε τὸ ἄρματωλίτικο ἔθιμο, μὲ μιὰ γνώμην, στὸ πόδι του κι' ἀρχηγό τους τὸν Θανάση Διάκο, πού τὸν ἤθελαν καί οἱ προεστοί· καί τὸν ἐθαύμαζε κι' ὁ Τούρκος βοεβόντας Καρα—Ίσμαήλ.

Κι' αὐτὴ ἡ πράξι στάθηκεν ὁ σπόρος πού κάρπισε σύγκαιρα τὴν ἀθάνατη δόξα του. Γιατί ὁ Διάκος, σὰν ἀρχηγὸς τ' ἄρματωλικιοῦ τῆς Λεβαδιᾶς, κέρδισε, μὲ τὴν ἀξιάδα του, τὴν ἀνοικτὴ πρόσοχαρη καρδιά του, καί μὲ τὴν φρονιμάδα καί τὴν ἀντρείουσύννη του, τὴν γενικὴν ἀγάπη κι' ἐκτίμησιν. Κι' ὅταν σὲ λίγο ἀνέμισεν ὁ Γερμανὸς στὴ Λαύρα τὸ λυτρωτικὸ λάβαρο τῆς Ἐλευθερίας, συνεπαρμένος ἀπὸ ἅγιον ἐνθουσιασμό, ξεσήκωσε πέρα ὡς πέρα τ' ἄρματωλίκι του σ' ἐπανάστασιν. Καί στὶς 31 τοῦ Μάρτη, μ' ἐπικεφαλῆς τὰ δύο του πρωτοπαλλήκαρα, τὸν Κουουσόπουλο καί τὸν Βοῦσγο, κατέλαβε, ὕστερα ἀπὸ ὀκταήμερη πολιορκία, τὸ Καταλανικὸ φρούριο τῆς Λεβαδιᾶς. Καί τὴν πρώτη τοῦ Ἀπριλιοῦ ὑψώθηκε στὶς ἐπάλξεις του ἡ Ἐπαναστατικὴ σημαία. Καί συναγροικημένος, μὲ τὸν Πανουργιά καί μὲ τὸν Δυοβουνιώτη, ἄπλωσαν τὴν ἐπαναστατικὴ φωτιά σ' ὅλη τὴν περιοχὴ, ἀπὸ τὶς βορεινὲς προσβά-

σεις και τις πλαγιές του Πεντελικού, ως τον Σπερχειό· κι' έπολιόρκησαν στενά τους Τούρκους στην Ύπάτη.

Η έπαναστατική σημαία του Διάκου ήτανε κατάσπρο λάβαρο· που στη μιάν όψη του είχε ζωγραφισμένη την εικόνα τ' "Αη — Γεώργη, και στην άλλη κεντημένα τα γράμματα «Έλευθερία ή Θάνατος». Μά και στην ιδιαίτερη σφραγιδα του ο Διάκος είχε χαράξει επίσης τον τίμιο Σταυρό· κι' από κάτω τον δικέφαλο άετό, και γύρω του τα γράμματα Ο.Θ.Ν.Κ., δηλαδή ο Θεός νικά.

Ο Θεός, ο Σταυρός, ή Έλευθερία, και ο δικέφαλος άετός, αυτές ήταν οι μυστικές δυνάμεις, που ταμειυμένες μέσα στη συνείδηση του λαού μας, τον έστηρίξανε να συντριψη τους τυράννους του. Μ' αυτές ανασήκωσε την ταφόπετρα του τάφου του. Και μ' αυτές, γιομάτος μνήμη και θείαν όρμηή, άνηφόρισε προς τον γκρεμό της θυσίας, χωρίς να τρέμη, παρά χαρούμενος και χορευτικά. Γιατι νογοϋσε τον άόρατο Θεό να λαχτιζη την καρδιά του και να μάχεται δίπλα του, για να ξαστερώσει ή γη. Δύσκολος και φοβερός άλήθεια άνήφορος. Μά κι' ο τελευταίος άγωνιστής ένοιωθε, πώς ο Θεός ήτανε μαζί του· και πώς έστάλιασε, σαν φωτιά, στην καρδιά του και στα νεφρά του, για να καθαρήσει, με τη φλόγα της, το μόλεμα της ιερής Έλληνικής γης. Και ήτανε βέβαιος, πώς θα νικοϋσε. Γιατι, όταν μιá τέτοια πίστη ριζώνη μέσα στην ανθρώπινη ψυχή, τιτανικές δυνάμεις έλευθερώνονται πάντα από μέσα της· κι' ο ρυθμός του κόσμου γίνεται ίλιγγος.

Οι Τούρκοι της Ύπάτης στην αρχή αντιστάθηκαν· μά φοβισμένοι, υπογράψανε συνθήκη να παραδοθούνε. Σάν έμάθανε όμως, πώς, μ' έπί κεφαλής τον Όμέρ Βρυώνη και τον Κιοσέ Μεχμέτ, κατεβαίνουν άμέτρητα Τούρκικα όρδια· και πώς κοκκίνησε κυριολεκτικώς ο κόσμος από τα φέσια των Γιουρούκων, των Σκιπετάρων και των Κακλαμάνων της Άσίας που έσερναν μαζί τους οι δυο Πασάδες, αναθάρρεψαν και παρασπονδήσανε. Και οι δικοί μας, με φρόνιμη βουλή, λύσανε την πολιορκία και υποχωρήσανε στο μοναστήρι της Δαμάστας· γιατί, όπως μάθανε από τα καρπούλια τους, οι Τούρκοι είχανε κι' όλας φθάσει στο Λιανοκλάδι, κι' έτσι κινδυνεύανε να περιζωσθούνε και ν' άφανισθούνε.

Στη Δαμάστα λοιπόν οι τέσσερες όπλαρχηγοί — ο Διάκος, ο Πανουργιάς, ο Δυοβουνιώτης κι' ο Κομνάς Τράκας — συνα-

39. Ο ΚΑΚΟΣ ΚΑΚΟ ΘΕΡΙΖΕΙ

«Οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδου-
λόν σου, ὡς καὶ ἐγὼ σὲ ἤλεησα;».

(Ματθ. ιη', 21—35).

Ἄθάνατα, ὅπως ὄλα, τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ γύρω ἀπὸ τὴν ψυχικὴ ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ παλαιὸς Νόμος γιὰ τὸ ἀνεξέ-
λικτο καὶ πρωτογονικὸ στοιχεῖο ποῦ φωλιάζει στὴ φύσι τῆς ἀν-
θρωπίνης γενεᾶς ἔθετε φραγμὸ στὴν κακότητα μετὰ τὴν ἐξάντλη-
σιν ὀρισμένου χρονικοῦ διαστήματος ἀναμονῆς καὶ ἐπιεικειᾶς
κατὰ διαταγὴν. Οἱ ἄνθρωποι, ἀχαρίτωτοι, ἀφώτιστοι, ἀδύναμοι,
μὲ τὰ ψυχικὰ πάθη γιγαντωμένα, μέσα τους ἔνοιωθαν, ὡς ἀρχὴν
ἐφαρμογῆς τοῦ δικαίου τὴν ἴδια τους κρίσι, μὲ τὴν διαφορὰ πὼς οἱ
ἴδιοι, προκειμένου περὶ προσωπικοῦ των χρέους νὰ ζητοῦν ἐπιεί-
κειαν, προκειμένου ὅμως περὶ χρέους τῶν ἄλλων νὰ ἐφαρμόζουν
μὲ σκληρότητα τὸ μέτρον ποῦ δὲν θὰ ἤθελον νὰ ἐπιμετρηθῆ στοὺς
ἴδιους ἔστω καὶ ἂν ἦσαν ἀνοικτοί. Αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴν ἠθικὴ
καὶ γιὰ λόγους ἀμύνης ἀπέναντι τῶν περισσοτέρων κακῶν, ὁ
Μωσαϊκὸς νόμος εὐλογοῦσεν σὰν ἓνα ἀνασταλτικὸν ἀστυνομικὸν
μέσον κατὰ τοῦ καταστροφικοῦ πνεύματος. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀνθρώ-

γροικηθήκανε μετὰξὺ τους κι' ἐμελετήσανε, πῶς θάπρεπε νὰ
σταματήσουνε καὶ νὰ πισωδρομήσουνε τὰ Τούρκικα λεφούσια,
προτοῦ νὰ ξεχυθοῦνε, σὰν θολὴ κατεβασιά, πρὸς τὴ Βοιωτία καὶ
πρὸς τὴν Πελοπόννησο κάτω καὶ πνίξουνε τὴν Ἐπανάστασι.
Κι' ἀποφασίσανε, σὰν τὸ φρονιμώτερο, νὰ πιάσουνε σὰν πρώτη
γραμμὴν ἀμύνης τὰ γιοφύρια τοῦ Σπερχιοῦ. Καὶ νὰ κρατήσουνε
γιὰ δευτέρη τὴν στενοπορίαν τοῦ Καλλιδρομου. Παράταξι, ποῦ
εἶχε μᾶκρος μεγάλο καὶ ἦτανε γι' αὐτὸ ἀδύνατη κι' ἐπικίνδυνη.
Καὶ τ' ἀποφασίσανε αὐτό, γιὰτὶ δὲν ἤξεραν ποιοὺς ἦτανε ὁ
σκοπὸς καὶ πρὸς τὰ ποῦ θὰ βαδίζανε οἱ Πασάδες. Πρὸς τὴ Βοιω-
τία δηλαδὴ καὶ τὴ Λοκρίδα, γιὰ πρὸς τὰ Σάλωνα;

Κι' ἔτσι στὶς 20 τ' Ἀπρίλη ὑποχωρήσανε πρὸς τὴ Κομποτά-
δες καὶ πρὸς τὴ Χαλκωμάτα. Κι' ὁ μὲν Διάκος ἀποφασίσεν νὰ
πιᾶσῃ τὸ γιοφύρι τῆς Ἀλαμάνας. Ὁ γερο-Πανουργιάς μὲ τὸν
Τράκα τὸ Μουσταφάμπεη καὶ τὴ Χαλκωμάτα. Ὁ δὲ Δυοβου-
νιώτης τὸ γιοφύρι τῆς Σανίδας, ὅπως τὸ λέγανε, γιὰτὶ ἦτανε
σανιδοστρωμένο· καὶ βρίσκεται στὸ δρόμον ποῦ πάει ἀπὸ τὴ
Λαμία στὴ Γραβιά, κοντὰ στὸ χωριὸ Φραντζῆ.

(Συνεχίζεται)

ΘΕΟΔΟΣΗΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

πινη κοινωνία συνεκρατεῖτο μεταξύ τῶν Ἑβραίων καί, ἐν ἀναλογίᾳ, μεταξύ τῶν ἄλλων λαῶν, μὲ τὰ μέτρα πού ἔφεραν κάποια θεία σφραγιδα σὲ κοινὴ συγκατάνευσι. Καὶ τοῦτο γιατί ὁ νόμος, ὡς νόμος, δὲν ἔπαιρνε ἐξαιρέσεις. Ἐχηρμόζετο στοὺς κακοὺς ὡς κοινωνικὴ ἀνάγκη χάριν τῆς ἀμύνης τῶν φιλησύχων καὶ τῆς προστασίας τοῦ γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος, ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει στὶς σύγχρονες κοινωνίες ὅπου οἱ νόμοι τῆς πολιτείας ἐξεπῆδησαν καὶ ξεπηδοῦν ἀπὸ τὴν ἐκάστοτε παρουσιαζόμενες περιπτώσεις. Οἱ νόμοι τῆς πολιτείας οὔτε εἶναι οὔτε καὶ μποροῦσαν νὰ εἶναι προληπτικοὶ τοῦ κακοῦ. Καὶ κακὸν δὲν λογιζέται, ὅπως καὶ τότε, ἢ προδιάθεσις, ἢ σκέψις, τὸ ἀνεκδήλωτον τοῦ οἰουδήποτε φρονήματος, ἀλλ' ἢ βλάβη πού προκαλεῖται θετικὰ στὴ ζωὴ, στὴν τιμὴ καὶ στὴν περιουσία τοῦ ἄλλου. Ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως, ὅπως καὶ τῆς συγχρόνου πολιτείας, δὲν ἐνδιεφέρετο ἂν ὁ κακὸς ἦτο ἄρρωστος καὶ ἔπρεπε νὰ ἐξασκήσῃ θεραπευτικὴν πολιτικὴν, χάριν αὐτοῦ τοῦ ἄρρωστοῦ μετὰ τὴν διάγνωσιν τῆς ἀσθενείας. Ὁ ἠθικὰ ἄρρωστος εἶχεν ἀφεθῆ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ μικροβίου τῆς αὐτοφθοράς. Καὶ ναὶ μὲν ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως ὠφελοῦσε κοινωνικῶς καὶ συγκολλοῦσε τὰ μέλη μιᾶς κοινότητος ἀναγκαστῆς χάριν ὁμαλῆς λειτουργίας τῆς ὁμαδικῆς ζωῆς, ὅμως δὲν ἐπετυγχάνετο ἐσωτερικῆ, ψυχικῆ ὁμαλότητος, δὲν ἐκαλλιεργεῖτο ἡ καρδιά, δὲν ἡμέρευεν ὁ ἀγρός. Ὁ ἄνθρωπος ἔμενε στὴ φυσικὴ καὶ κληρονομικῶς μάλιστα βεβαρημένην του ψυχοσωματικὴν ἰδιοσυστασία. Καὶ ἐρμηνεύεται ἡ σκληρότης τοῦ νόμου ἐναντι τῶν σκληρῶν, δὲν ἦταν ὅμως καὶ μέσον ἐξευγενισμοῦ. Τὰ ἠθικὰ προβλήματα εἶναι θέματα πού ἀφοροῦν προτίστως τὴν ἰδίαν ἀτομικὴν συνείδησιν ἐκάστου. Ἐμενεν ὅμως ἀφώτιστη, σκοτεινὴ, ἀνίκανη δι' αὐτοέλεγχον. Διὰ τοῦτο ὁ νόμος εἶχε σωφρονιστικὸν χαρακτῆρα γιατί ἡ κακότης εὔρισκε διέξοδον καὶ ἔβαπτε τὸν πλησίον καὶ εἶχε δημιουργήσει ἓνα ἀνήθικον φυσικὸν δίκαιον εἰς βάρος τῶν καλῆς αἱματικῆς συστάσεως ἀτόμων, πού εἶχαν ξεφύγει ἀπὸ τὴν κληρονομικὴν κατάρα, τοῦλάχιστον κατὰ μέγα ποσοστὸν, καὶ δὲν ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ πληρώνουν τῆς κακίας τῶν ἄλλων καὶ ἄδικα καὶ βάνανσα ξεσπάσματα.

Ὁ ἀπ. Πέτρος ὅταν ὑπέβαλε πρὸς τὸν Ἰησοῦν τὸ ἐρώτημα «Κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ» ἡρμήνευε τὴν μετὰ τὰ διαφωτιστικὰ κηρύγματα τοῦ Χριστοῦ ἀνησυχίαν τῶν ἀνθρώπων τοῦ Νόμου, διότι ἀνεκάλυπταν ἀτελείας στὸν ἑαυτὸν τους, ἔστω ἂν συνεμορφοῦντο πλήρως πρὸς τὰς διατάξεις αὐτοῦ τοῦ Νόμου, ὅστις ἦτο — κατὰ Παῦλον — παιδαγωγὸς ἐν Χριστῷ, καὶ ὄχι ἀνακαινιστικὴ δύναμις, καὶ τούτο γιατί ἔλειπεν ἡ Χάρις. Αὐτὴ τὴν ἀνησυχίαν τὴν πραγματικῶς εὐλογημένην ἀνησυχίαν, τὸν σωτήριο ἀπὸ τὸν διχασμὸν ἠθέλησε καὶ ἐπέ-

τυχε κατά πρῶτον τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ περὶ αὐτοσεβασμοῦ. Ἔμαθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ φυσικοῦ Νόμου ὅτι δὲν δικαιούται νὰ ἐφαρμόζη διαφορετικὰ μέτρα καὶ σταθμὰ, ἄλλα γιὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ ἄλλα γιὰ τοὺς ἄλλους, γιὰτι καὶ οἱ ἄλλοι ἀποτελοῦν μέλη τοῦ αὐτοῦ κοινωνικοῦ Συνόλου, τοῦ αὐτοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς μερίμνης τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος μάθῃ νὰ εἶναι δίκαιος, αὐστηρὸς στὸν ἑαυτὸν του, ὅταν προσπαθῇ νὰ σβύσῃ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς συνειδήσεώς του τὰ χρέη του, εἶναι βέβαιον ὅτι ὀμαλύνει καὶ τὰς σχέσεις του με τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ἡ ἀγρία φύσις ποὺ παρουσιάζει ὀργιάζουσαν τὴν βλάβησι τοῦ κακοῦ καὶ κινεῖ τὸ μηχανισμό τῶν ἐνστικτικῶν, δύσκολα πείθεται πὼς ἀδικεῖ τοὺς ἄλλους γιὰ νὰ συντηρηθῇ ἡ ἴδια καὶ πὼς οἱ ἄλλοι ἐὰν ἐφήρμοζαν τὴν ἴδια τακτικὴ ἀπέναντι ἀλλήλων θὰ ὠδηγεῖτο τὸ ἀνθρώπινον γένος εἰς αὐτοκαταστροφὴν. Ὅμως ὅταν ὁ ἄνθρωπος μάθῃ πὼς πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἴδιος ἐχθρὸς τοῦ κακοῦ του ἑαυτοῦ, τότε θὰ συνέβαλλε στὴν κατάργησιν τοῦ Νόμου, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος, μὴ ἔχοντας ἀντικείμενον ἐφαρμογῆς, θὰ ἠχρηστεύετο. Καὶ ἐκεῖ κατέτεινε τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ. Νὰ ἀχρηστεύσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν νόμο τῆς βίας ποὺ τὸν ἐπιβάλλει ἡ ἀνάγκη τῆς προστασίας τοῦ Κοινωνικοῦ Συνόλου καὶ συγχρόνως νὰ προαχθῇ κατ' ἀρείην, νὰ ἀναπτύξῃ τὰ θεῖα στοιχεῖα μέσα του, νὰ ἡμερωθῇ καὶ ὁ ἴδιος νὰ δεχθῇ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ ποὺ λέγεται γαλήνη τῆς συνειδήσεως, χαρὰ στὴν ἐκτέλεσιν πολλαπλῶν καθηκόντων ἀπέναντι τῶν συνανθρώπων του. Μὲ προϋπὸθεσιν προσωπικῶν ἀγώνων κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ μας φεύγει τὸ ἐπαχθὲς τῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου ποὺ ἐδόθη ὡς ἀπάντησις στὸ ἐρώτημα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου: «Οὐ λέγω σοι ἕως ἐπτάκις, ἀλλ' ἕως ἐβδομηκοντάκις ἐπτὰ» δηλαδή: «μάζεψε τὰ μυαλά σου, κάμε περίπατο στὰ βάρη σου, πάρε στὰ σοβαρὰ τὴν ἀρρώστεια τοῦ ἄλλου ποὺ εἶναι κακός, καθρεφτίσου στὴν κακότητά του, συμπάθησέ τον καὶ θὰ γίνῃς ἐπιεικὴς γιὰτι ποτὲ δὲν θὰ ἐφθανες στὸ σημεῖο νὰ μισήσῃς θανασίμως τὸν ἑαυτὸ σου». Αὐτὸ τὸ ἐξοντωτικὸ πνεῦμα κατὰ τοῦ διπλανοῦ μας ποὺ μᾶς ἐφταιξε εἴτε μελόγια εἴτε με ἔργα, ἐρχεται νὰ διαλύσῃ ἢ παραβολῇ. Ὁ ἄνθρωπος τῆς φυσικῆς ἠθικῆς δὲν μποροῦσεν οὔτε μπορεῖ νὰ συλλάβῃ ποτὲ τὴν ἀνωτερότητα καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐπιεικείας καὶ τῆς μακροθυμίας ἀπέναντι τῶν ἀμαρτανόντων. Ἡ ἰδιοτέλεια, τὰ ἐγωϊστικά, φίλων αἰσθήματα, ἡ ἀρχὴ τοῦ λαμβάνειν μᾶλλον ἢ διδόναι ὡς κανὼν πορείας στὴ ζωὴ τοῦ φυσικοῦ ἀνθρώπου ἀπέκλειε ἄρδην καὶ τὴ σκέψιν τῆς παραμικρᾶς θυσίας. Ὁ φυσικὸς ἄνθρωπος ἐπιθυμεῖ νὰ βλάβῃ, νὰ συγχωρῆται, νὰ ὠφελῆται καὶ ὄχι νὰ βλάπτεται, νὰ συγχωρῇ καὶ νὰ ὠφελῇ τὸν πλησίον του. Δεσπόζει τὸ κτηνῶδες, τὸ ἐνστικτικῶδες ποὺ τὴ λογικὴ χρησιμοποιοῖ πρὸς

θεραπείαν ἰδίων, φυσικῶν ἀναγκῶν, πρᾶγμα ἐξαιρετικὰ ἐπικίνδυνον γιὰ τὴν ἐπιβίωσι τῶν ἄλλων.

Ὁ νόμος τοῦ Εὐαγγελίου ἔρχεται καὶ στὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὡς φῶς. Ἡ παραβολὴ δὲν φοβίζει, ἀλλὰ διδάσκει τὴ στοιχειώδη δικαιοσύνην. Ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι γιὰ τὸ συνάνθρωπό του ὑλικὸ τοῦ κεφιοῦ του γιὰτι καὶ ὁ ἴδιος δὲν ὑπόκειται στὴν ἴδια μεταχείρισι. Τὸ «ἀπόδος μοι εἴ τι ὀφείλεις» θὰ τὸ εἰπῇ, καὶ ἔχει δικαίωμα νὰ τὸ εἰπῇ, ἢ συνείδησίς μας καὶ ὁ Θεός. Ἡ δική μας ὀφειλὴ πρὸς τὸν πλησίον εἶναι ἡ ἀγάπη μας καὶ ἡ θυσία μας, ποὺ γίνωνται καὶ ἐξοφλητικὰ γραμμᾶτια τῶν ἁμαρτιῶν μας, αὐτοῦ τοῦ προσωπικοῦ μας χρέους γιὰ τὸ Θεό. Ἡ ἀντίθετος ἀποφίς εἶναι πονηρὴ καὶ ἄδικος. Καὶ εἶναι πονηρὴ γιὰτι εἶναι ὀλοφάνερο τὸ σατανικὸ πνεῦμα τοῦ πρώτου δούλου ποὺ ἔπνιγε τὸν σύνδουλόν του λέγων: «ἀπόδος μοι εἴ τι ὀφείλεις». Οὔτε ἡ εὐσπλαγχνία καὶ ἡ καλωσύνη τοῦ βασιλέως τοῦ ἡμέτερου τὴν κακότητα οὔτε καὶ ἡ ἄφεσις τοῦ ἀσκήπτου χρέους του τὸν συνεχράτησε ἀπὸ τὸ ἄγριο ξέσπασμα κατὰ τοῦ πτωχοῦ συνδούλου του. Αὐτοὶ οἱ τύποι μὲ τὴν πρόστυχη σύνθεσί τους εἶναι περισσότερον κακοποία στοιχεῖα γιὰτι εἶναι ἀχάριστοι καὶ ἀσφαλῶς ἡμποροῦν νὰ δημιουργήσουν ἐστία γενικωτέρας πνευματικῆς μολύνσεως. Ὅσο συντριπτικὸ καὶ ἂν εἶναι τὸ ἐρώτημα τοῦ βασιλέως δανειστοῦ («οὐκ ἔδει σε ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγὼ σὲ ἠλέησα;»), ὁ ἀχάριστος καὶ ἰδιοτελὴς ἄνθρωπος ὑποκρίνεται μὲν ὥσπου ν' ἀποδεσμευθῇ τοῦ προσωπικοῦ του χρέους καὶ τῶν υποχρεώσεών του, ἀποθηριούται δὲ ἐναντι τῆς ἀδυναμίας τοῦ ἄλλου: «καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε λέγων· ἀπόδος μοι εἴ τι ὀφείλεις», ἐνῶ δὲν πέρασε πολὺ χρονικὸ διάστημα ὅταν ὁ ἴδιος εἶχεν εὐρεθῆ σὲ δυσχερεστάτη θέσι ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἀπειλὴν νὰ διαλυθῇ οἰκογενειακῶς λόγῳ τοῦ ἀνεξοφλήτου ἱλιγγιώδους χρέους του καὶ νὰ σαπίσῃ στὴ φυλακὴ. Ὅσον ὅμως κι' ἂν εὐρίσκεται ἡ Κοινωνία σὲ κατώτερη βαθμίδα πνευματικῆς ἀναπτύξεως, κρατεῖ τὸν γενικὸ κανόνα τῆς ἐκτιμῆσεως μιᾶς ἠθικῆς πράξεως στὶς ἀδρές της γραμμῆς: «Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτῶ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα». Εἶναι ἡ κοινὴ συνείδησις πού, κατὰ μυστηριώδη τρόπο, ἀντιδρᾷ κατὰ τῶν ἠθικῶν ἀθλιότητων, ὅταν κινδυνεύῃ ν' ἀνατραπῇ ἢ κοινωνικὴ δικαιοσύνη καὶ ἰσορροπία. Ἐὰν ἀπουσίαζε τὸ αὐτὸ τῆς ὑγιοῦς κοινῆς γνώμης ποὺ ἀποτελεῖ ἀναστατικὸν φραγμὸν γιὰ τὴν ἐκδήλωσι καὶ ἐξάπλωσι τοῦ ἀναισχύντου κακοῦ, πολλάκις δὲ ἔρχεται καὶ ὡς τιμωρὸς ἐξουσιαστικὴ Ἀρχή, πρὸ τῆς τελικῆς κρίσεως, τότε ζήτημα ἦταν ἂν ὁ χεῖμαρρος τῆς πολτώδους μάζης του θὰ ἡμποροῦσε νὰ συγκρατηθῇ. Θὰ ἐξεχειλίζε στα πεζοδρόμια, στοὺς δρόμους, στὶς πλατεῖες παντοῦ καὶ θὰ κατελάμβανε τὸ χῶρον τῆς δημοσίας καὶ ἰδιωτικῆς

ζώης, ὅπως ἄρχισε νὰ γίνεται σήμερα ὅπου ὅλον ἐν ἀπαμβλύνεται τὸ ἠθικὸν αἰσθητήριον ἀπὸ τὰ πλήγματα τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ ποὺ ξεφτίζει ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα τὴν κοινὴ συνείδησι καὶ ἀλλάζει τὰ παλαιότερα κριτήρια τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν ἠθικῶν πράξεων. Καὶ εἶναι γιὰ τὴν ἠθικὴ ὑπόστασι τῆς κοινωνίας κακὸ τὸ σημάδι αὐτό, γιατί, ἀλλοίμονο νὰ μὴν ὑπάρχη συλλογικὴ ἀντίδρασις κατὰ φαινομένων ἠθικῆς σήψεως καὶ ὅταν ἀκόμη ἐμφανίζεται ὡς ἀπλή μόλυνσις τοπικῆς σημασίας στὸν κοινωνικὸν ὄργανισμό.

Ἡ ἠθικὴ ἀντίδρασις, ὡς μιὰ συλλογικὴ διαμαρτυρία μὲ τὸ στόμα τῆς κοινῆς γνώμης, εἶναι σύμφωνος μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποὺ δὲν ἀνέχεται, ὡς πηγὴ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀπεράντου καλωσύνης, τὴν καταπάτησιν στοιχειωδῶν ἠθικῶν κανόνων κοινωνικῆς εὐπρεπειᾶς καὶ συμπεριφορᾶς. Κανεὶς δὲν δικαιούται, ἐφ' ὅσον ἐγεννήθη καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ μένη ὄχι νεκρὸ μέλος τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας, νὰ συμπεριφέρεται κατὰ τρόπον ποὺ ἐξυπηρετεῖ τὰ πάθη του: «Ὁργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ». Στὴν προκειμένη περίπτωσι τόσοσιν ἡ κοινὴ γνώμη ὅσον καὶ ὁ κατὰ κανόνα δικαίου ζητῶντας κάποιο ἠθικὸ ἀντίκρουσμα ἀπὸ μέρους τοῦ ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετουμένου, ἐξοργίζονται γιὰ τὴν κακοήθεια τοῦ πονηροῦ καὶ ἐπιβάλλουν τὰς δεούσας κυρώσεις χωρὶς ἐπιεικειαν κατὰ τὸ Γραφικόν: «ἀνέλκος ἡ κρίσις τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος». «Οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγὼ σὲ ἤλεησα»; Ἀναπάντητον τὸ ἐρώτημα καὶ ἀνεπανόρθωτος ἡ συμφορὰ τοῦ πονηροῦ γιὰτὶ ἐκλήθη ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸν νόμον ποὺ ὅσον-δήποτε ἀτελὴς καὶ ἂν εἶναι στὰς περιπτώσεις τῆς καταφανοῦς ἀδικίας σφοδρότατα ἀγανακτεῖ κατὰ τῆς προκλητικότητος τοῦ κακοῦ ποῦ, δυστυχῶς, τὸ ἐνσαρκώνουν ἄνθρωποι. Τὰ δικαστήρια πρὸς ἐπιβολὴν ποινῶν κατὰ τοῦ κακοήθους εἶναι α) Τὸ τοῦ κοινωνικοῦ ἀφορισμοῦ, ποὺ σημαίνει κοινωνικὸν θάνατον· β) Τὸ τῆς ὀργανωμένης καὶ εὐνομουμένης Πολιτείας ποὺ πρέπει νὰ εἶναι ἔκφρασις τοῦ θελήματος τοῦ ὑγιοῦς Συνόλου καὶ δικαιούται χάριν τῆς ἀσφαλείας τῶν ἄλλων νὰ εἰπῇ τὸν τελευταῖον λόγον σ' αὐτὸν τὸν κόσμον· γ) Τὸ τῆς ἀτομικῆς συνείδησεως ποῦ, ἐὰν δὲν ἔχη διαφθαρῆ τελείως, ταράσσει ἀπ' τὰ κατὰ βῆθα καὶ μαστιγώνει τὸν ἔνοχον καὶ δ) Τὸ τοῦ Θεοῦ ποὺ θὰ κρίνῃ δικαστὰς καὶ ἐνόχους τελεσιδικίως. Καὶ εἶναι βέβαιον πῶς, ἐὰν τὰ δύο πρῶτα δικαστήρια μπορῇ νὰ τὰ ξεφύγῃ ὁ ἄνθρωπος, δὲν θὰ μπορέσῃ ὅμως νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὰ δύο δεύτερα: τῆς συνείδησεώς του καὶ τοῦ Θεοῦ. Πρέπει νὰ εἶναι σὲ μεγάλο βαθμὸν διεστραμμένος ἐκεῖνος ποὺ γρηγορώτερα ἢ ἀργότερα δὲν θὰ νοιώσῃ τὸ μαστίγιον τῆς ἰδίας του συνειδήσεως ἐπάνω στὴ ράχη του. «Ὅλοι οἱ ἄλλοι ὀπωσδήποτε καὶ ὅταν αἱ σωματικαὶ δυνάμεις εὐρίσκωνται στὴν ἀκμὴ τους,

και ὅταν ἀρχίζῃ τὸ ἡλιοβασιλευμα, θὰ αισθανθοῦν τὸν ἔλεγχον σὰν ἓνα εἶδος δαρμοῦ ἐλαφροῦς ἢ βαρείας μορφῆς. Κι' εἶναι Θεοῦ οἰκονομία και προνοίας του ἐκδήλωσις τὸ ἠθικὸ και ψυχολογικὸ αὐτὸ φαινόμενο τῆς ἰδίας μας συνειδήσεως, γιατί, μιὰ πρᾶξις πού ἀντιτίθεται στὴν πνευματικὴ φύσι τοῦ ἀνθρώπου και στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἐλέγχεται ὡς κακὴ, και συνεπῶς, ἀπαράδεκτος, ἄρα δὲν πρέπει και νὰ ἐπαναληφθῇ. Ἐὰν δὲν ἀπαλειφθῇ με τὴν μετάνοια και ἐπαναληφθῇ, ὁ ἔνοχος καθίσταται ὑπόδικος και θὰ παραδοθῇ «τοῖς βασανισταῖς» δηλαδὴ θὰ εὗρεθῇ πλέον στὸν κύκλο ἐκείνων πού τελοῦν ὑπὸ κατάραν και αἰωνίαν κατάκρισιν.

Ἐὰν κάθε ἀμάρτημα δὲν εἶναι μιὰ σκιά, μιὰ ἀπλὴ νέφωση, ἓνα παροδικὸν ἐπεισόδιο στὴ ζωὴ μας, σὲ μεγαλείτερο βαθμὸ τὸ ἀμάρτημα τῆς κακότητος και ἀσπλαγχνίας πού δὲν γνωρίζει ἀνοχήν, ἐπιείκεια, καλωσύνη, μακροθυμία, ἀπέναντι τοῦ συνανθρώπου μας πού μᾶς χρεωστεῖ λίγα ἢ πολλά. Εἶναι δύσκολο πρᾶγμα νὰ δεῖρῃ κανεὶς τὸν κακὸ ἑαυτοῦ του και εὐκολώτερο νὰ ἐκδηλώσῃ με βαναυσότητα τὴν κακία του με πρώτη ἀφορμὴ κατὰ τοῦ πλησίον του. Μέσα σὲ μιὰ πυκνὴ κοινωνία ἀτελῶν ἀνθρώπων προβάλλει πάντα τὸ πολυκέφαλο κακὸ με τὰ γλωσσίδια του και τὸ δηλητήριόν του. Γι' αὐτὸ και ὁ Χριστὸς ἐζήτησε ἀπὸ τοὺς δικούς του τὴν ἐξόντωσί του ἀπὸ τὸ δάσος τῆς ψυχικῆς τους περιοχῆς και ὄχι τὴν τροφοδότησί του ὥστε νὰ γίνεται τὸ φοβερὸ σατανικὸν ὄπλο κατὰ τοῦ διπλανοῦ μας πού, ἔστω, μᾶς ἔφταιξε. Θὰ μπορούσε νὰ συγκρατηθῇ ὁ ἀνθρωπος και νὰ ἡμερέψῃ κάτω ἀπὸ τὸ πλούσιον εὐαγγελικὸ φῶς, ἐὰν ἐσκέπτετο πὼς και αὐτὸς εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως, ὅτι μετέχει τῆς αὐτῆς, κληρονομικῆς κατάρας, ὅτι εὐκολα μπορεῖ νὰ πέσῃ στὸ δίχτυ τοῦ διαβόλου και πρὸ παντός, μέχρις ὅτου κλείσῃ τὰ σωματικὰ του μάτια θὰ χρεώνεται στὰ κατὰστιχα τοῦ Θεοῦ. Ἐπομένως ἐὰν ὁ σύνδουλος εἶναι σ' ἐμᾶς χρεωμένος με τὰ ἑκατὸ δηνάρια, ἐμεῖς ἀσφαλῶς θὰ ἔχουμε τὸ ἀνοιγμα τῶν μυρίων ταλάντων, δηλαδὴ τοῦ ἀπείρου χρέους. Και θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὴ συναίσθησι και τὴ διαγωγὴ μας ἀπέναντι τῶν συνδούλων μας νὰ φανῇ ἐπιεικῆς και συγγνωμικὸς ὁ Μέγας Βασιλεὺς στὴν ἐξουσία τοῦ ὁποίου ὑπαγόμεθα. Ὁ Κύριος ὑρῆρξε κατηγορηματικὸς με τὴν παραβολὴ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους: «Οὕτω και ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν». Ὅλοι μας, δοῦλοι και σύνδουλοι· Βασιλεὺς αὐτὸς ὁ Θεὸς ὅστις μιὰ ἡμέρα — δικὸ του θέλημα εἶναι — θὰ κάμῃ λογαριασμὸ ἐπὶ τῆς ὅλης ζωῆς και πολιτείας μας ἀπέναντι ἀλλήλων και ἀπέναντί του για νὰ τακτοποιήσῃ τὰ ἠθικὰ προβλήματα πού προέκυψαν και ἐπαρδαλοποίησαν τὴν κοινωνίαν. Με κριτήριον και βᾶσι τὴν ἀπέραντη καλωσύνη διαποτισμένη με τὴν ἀγάπη τοῦ

ΠΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΩΤΕΡΟΝ ΦΩΣ ΣΤΗΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ ΜΑΣ

Τὸ νὰ ὑποστηρίξῃς μιὰ ἀλήθεια ἔχει αὐτὸ τὴ σημασία του, ὅταν τὴν ἐξήσῃς τὴν ἀλήθεια αὐτή. Καὶ ἐδῶ, γιὰ νὰ καταλάβῃς τὸ κενὸ τῆς φιλίας καὶ τί ἀξίζει ἓνας καλὸς φίλος, πρέπει νὰ τὸ ἔχῃς αὐτὸ πειραματισθῆ στὴ ζωὴ. Γιὰ νὰ βρῆς ἐπίσης ἓνα φίλο ποὺ θὰ σοῦ γεμίσῃ μὲ τὴν εὐλικρινῆ ἀγάπῃ του τὸ κενὸ τῆς ψυχῆς σου, αὐτὸ εἶναι τὸ μεγάλο καλὸ στὴ ζωὴ σου. Ἄλλ' αὐτὸς ὁ φίλος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλος, ποὺ νὰ σὲ κάμῃ εὐτυχῆ, ὅσο Ἐκεῖνος ποὺ μᾶς τὸν παρουσιάζει ἐδῶ, μὲ τὰ ὅσα μᾶς γράφει κατωτέρω ὁ ἀναγεννηθεὶς κρατούμενος, γιὰτὶ τὸν ἐγνώρισε καὶ τὸν συνιστᾷ ὀλοθερμα γιὰ νὰ τὸν ἀποκτήσουμε καὶ μεῖς Φίλο.

Μὰ πῶς πολλὰ μᾶς λέγει γιὰ τὸν Ἄνεκτίμητο αὐτὸ φίλο ἢ Ἁγία Γραφή, ποὺ στὸ πολυσέλιδο τόμο της, ὅλο μὲ Αὐτὸν ἀσχο-

Χριστοῦ θὰ κληθῆ νὰ δικάσῃ τὸν ἑαυτὸ της κάθε ψυχὴ στὴν ὁποῖαν παρεσχέθησαν ὅλα τὰ μέσα τῆς ἡθικῆς ἀνόδου, γιὰ νὰ πεισθῆ ἀπολύτως ὅτι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ περὶ ἀποκαταστάσεως τῆς διασαλευθείσης ἐξ αἰτίας τῶν κακῶν τάξεως μένει στὸν αἰῶνα. Θὰ πεισθῆ τότε, ὅταν τῆς σαρκὸς τὰ σκιρτήματα θ' ἀφανισθοῦν, τοῦ στομάχου οἱ τρομερὲς ἀπαιτήσεις θὰ λείψουν, καὶ ἡ κάθε βιαστικὴ μέριμνα αὐτομάτως θὰ σταματήσῃ, ὅτι ἔληξεν ἡ βασιλεία τοῦ Σατανᾶ μιὰ γιὰ πάντα καὶ τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας θὰ σχηματίσῃ τὸ φωτισθέντα τῶν ἀγωνιστῶν ποὺ θὰ εὐρεθοῦν πλησίον τοῦ Θεοῦ στὸ θέλημα τοῦ ὁποῖου ἐπειθάρχησαν. Τὸ «οὕτω ποιήσει καὶ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος» δὲν σημαίνει σκληρὰν ἐκδίκησιν, ἀλλὰ πρᾶξιν δικαιοσύνης τὴν ὁποῖαν ἐπικροτεῖ καὶ ἐπεύχεται κάθε ψυχὴ ποὺ εἶναι ἀπηλλαγμένη τῆς κακοπιστίας καὶ τῆς ἀχαριστίας. Ἡ ἡθικὴ τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶναι ὑπόθεσις τυπικῆς — μηχανικῆς διαγωγῆς κάτω ἀπὸ ὑψωμένο μαστίγιον φόβου χάριν τῆς κοινωνικῆς, ἀπλῶς, ὁμαλότητος, ἀλλὰ τελεία ἀνακαινίσις τοῦ ἔσω ἀνθρώπου, ἐλευθέρως φερομένου πρὸς τὴν αἰῶνια προπρωτικὴ δόξα. Ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ δουλεύῃ στὰ πάθη του, οὔτε νὰ παίρῃ διαταγὰς ἀπὸ τὸν ἐνσαρκωτὴν τοῦ κακοῦ καὶ καλεῖται, ὅσω ἔχει τὰ μάτια του ἀνοιχτὰ νὰ τακτοποιήσῃ, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ζητήματα προσωπικά, συνειδήσεως, ἀν θέλῃ ν' ἀποφύγῃ τὴν αἰῶνια καταδίκη του.

(Συνεχίζεται)

Ἄρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΑΘ. ΚΑΛΥΒΑΣ
Ἱεροκέρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος

λειται και Αὐτὸν μᾶς συνιστᾷ (Ἰωάν. ε' 39). Γι' αὐτό, στὰ λίγα δικά του πού ἀπ' τὸν ὑποκειμενικό του πειραματισμὸ ξεύρει νὰ μᾶς πῆ, ὁ πολυφωτισμένος αὐτὸς κρατούμενος στὴ Γραφή μᾶς παραπέμπει, σὲ πολλὰ μέρη, γιὰ νὰ Τὸν γνωρίσουμε. Ἄρκει λοιπὸν και σὺ, ἀγαπητέ μου ἀναγνώστα, ν' ἀνατρέξῃς στὴ Γραφή σου, και νὰ μελετήσῃς προσεκτικὰ τὰ πολλὰ σχετικὰ αὐτὰ χωρία και τότε θὰ καταλάβῃς ποιὸς εἶναι Αὐτὸς ὁ Φίλος και τί ἀξία προσωπικὴ ἔχει γιὰ τὸν καθένα μας, και θὰ ἐκτιμήσουμε τότε και τὴ σύστασι πού μᾶς κάνει ἐδῶ ὁ φίλος τοῦ Μεγάλου φίλου μας. «Ἐρχου λοιπὸν και ἴδε».

Ἄχριμ. ΠΡΟΚ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΩΥ

ἌΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ Θ' ΑἰΧΙΣΗ ΝΑ ΒΑΔΙΖῆ Τὸν ΔΥΣΒΑΤΟΝ ΔΡΟΜΟΝ ΤῆΣ Ἐπιγείου ζωῆς του, ἀγωνιᾷ, ζητεῖ, ψάχνει νὰ βρῆ τὴν πολυπόθητον εὐτυχίαν του. Σκέπτεται και ἀποφασίζει νὰ εἰσέλθῃ σὲ δρόμους πού θὰ τὸν καταστήσουν εὐτυχεῖ.

Ἄλλος τραβᾷ πρὸς τὸν δρόμον τῆς δόξης και φθάνει νὰ γίνῃ Κοσμοκράτωρ, μὰ και αὐτὸς δὲν εἶναι εὐτυχής.

Ἄλλος τραβᾷ πρὸς τὸν δρόμον τῆς ἐπιστήμης, και πέρνει ὡς ἐπιστήμων τὴν θέσιν του μέσα στὴν κοινωνίαν, μὰ δὲν εἶναι εὐτυχής. Ἄλλος τραβᾷ πρὸς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς και φθάνει νὰ γίνῃ Ἄριστος, μὰ και αὐτὸς δὲν εἶναι εὐτυχής.

Ἄλλος εἰσέρχεται εἰς τοὺς δρόμους τοῦ πλοῦτου και φθάνει νὰ σκεπάζεται μετὰ τὸ πολῦτιμον χρυσάφι, μὰ και αὐτὸς δὲν εἶναι εὐτυχής. Καὶ ἄλλοι και ἄλλοι φθάνουν γιὰ κεῖ πού ξεκινοῦν, μὰ και αὐτοὶ δὲν εἶναι εὐτυχεῖς. Οἱ ἄνθρωποι τότε ἀναρωτῶνται, πῶς ἄρα γε νὰ λύεται τὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς;

Ἄνθρωποι, ἀποτυχημένοι σὲ ὅλες τὶς στράτες τῆς ἐπιγείου ζωῆς σας, ἀκούσατε τὴν φωνὴν πού βγαίνει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν πονεμένων ἀνθρώπων πού σᾶς ὀμιλοῦν πίσω ἀπὸ τοὺς σιδηροφράκτας τῆς φυλακῆς.

Ἄνθρωποι, ἀποτυχημένοι σὲ ὅλες τὶς στράτες τῆς ἐπιγείου ζωῆς σας, ἀκούσατε τὴν φωνὴν πού βγαίνει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν πονεμένων ἀνθρώπων πού σᾶς ὀμιλοῦν πίσω ἀπὸ τοὺς σιδηροφράκτας τῆς φυλακῆς. Ἄνθρωποι, ἀποτυχημένοι σὲ ὅλες τὶς στράτες τῆς ἐπιγείου ζωῆς σας, ἀκούσατε τὴν φωνὴν πού βγαίνει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν πονεμένων ἀνθρώπων πού σᾶς ὀμιλοῦν πίσω ἀπὸ τοὺς σιδηροφράκτας τῆς φυλακῆς. Ἄνθρωποι, ἀποτυχημένοι σὲ ὅλες τὶς στράτες τῆς ἐπιγείου ζωῆς σας, ἀκούσατε τὴν φωνὴν πού βγαίνει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν πονεμένων ἀνθρώπων πού σᾶς ὀμιλοῦν πίσω ἀπὸ τοὺς σιδηροφράκτας τῆς φυλακῆς. Ἄνθρωποι, ἀποτυχημένοι σὲ ὅλες τὶς στράτες τῆς ἐπιγείου ζωῆς σας, ἀκούσατε τὴν φωνὴν πού βγαίνει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν πονεμένων ἀνθρώπων πού σᾶς ὀμιλοῦν πίσω ἀπὸ τοὺς σιδηροφράκτας τῆς φυλακῆς.

Ἄνθρωποι, ἀποτυχημένοι σὲ ὅλες τὶς στράτες τῆς ἐπιγείου ζωῆς σας, ἀκούσατε τὴν φωνὴν πού βγαίνει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν πονεμένων ἀνθρώπων πού σᾶς ὀμιλοῦν πίσω ἀπὸ τοὺς σιδηροφράκτας τῆς φυλακῆς. Ἄνθρωποι, ἀποτυχημένοι σὲ ὅλες τὶς στράτες τῆς ἐπιγείου ζωῆς σας, ἀκούσατε τὴν φωνὴν πού βγαίνει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν πονεμένων ἀνθρώπων πού σᾶς ὀμιλοῦν πίσω ἀπὸ τοὺς σιδηροφράκτας τῆς φυλακῆς.

Ἄνθρωποι, ἀποτυχημένοι σὲ ὅλες τὶς στράτες τῆς ἐπιγείου ζωῆς σας, ἀκούσατε τὴν φωνὴν πού βγαίνει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν πονεμένων ἀνθρώπων πού σᾶς ὀμιλοῦν πίσω ἀπὸ τοὺς σιδηροφράκτας τῆς φυλακῆς. Ἄνθρωποι, ἀποτυχημένοι σὲ ὅλες τὶς στράτες τῆς ἐπιγείου ζωῆς σας, ἀκούσατε τὴν φωνὴν πού βγαίνει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν πονεμένων ἀνθρώπων πού σᾶς ὀμιλοῦν πίσω ἀπὸ τοὺς σιδηροφράκτας τῆς φυλακῆς.

Ἄνθρωποι, ἀποτυχημένοι σὲ ὅλες τὶς στράτες τῆς ἐπιγείου ζωῆς σας, ἀκούσατε τὴν φωνὴν πού βγαίνει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν πονεμένων ἀνθρώπων πού σᾶς ὀμιλοῦν πίσω ἀπὸ τοὺς σιδηροφράκτας τῆς φυλακῆς. Ἄνθρωποι, ἀποτυχημένοι σὲ ὅλες τὶς στράτες τῆς ἐπιγείου ζωῆς σας, ἀκούσατε τὴν φωνὴν πού βγαίνει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν πονεμένων ἀνθρώπων πού σᾶς ὀμιλοῦν πίσω ἀπὸ τοὺς σιδηροφράκτας τῆς φυλακῆς.

Ἄνθρωποι, ἀποτυχημένοι σὲ ὅλες τὶς στράτες τῆς ἐπιγείου ζωῆς σας, ἀκούσατε τὴν φωνὴν πού βγαίνει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν πονεμένων ἀνθρώπων πού σᾶς ὀμιλοῦν πίσω ἀπὸ τοὺς σιδηροφράκτας τῆς φυλακῆς. Ἄνθρωποι, ἀποτυχημένοι σὲ ὅλες τὶς στράτες τῆς ἐπιγείου ζωῆς σας, ἀκούσατε τὴν φωνὴν πού βγαίνει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν πονεμένων ἀνθρώπων πού σᾶς ὀμιλοῦν πίσω ἀπὸ τοὺς σιδηροφράκτας τῆς φυλακῆς.

γάλα βάθη τῶν ὠκεανῶν, ἐκεῖ δὲν φθάνει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, σκότος βαθθὺ καλύπτει τὰ ἀπέραντα ἐκεῖνα βάθη. Ἐκεῖ θὰ δοῦμε γιγάντια ψάρια φωσφοροῦχα, ποὺ ἐκπέμπεται ἐκ τῶν ἰδίων φῶς, ποὺ τὰ φωτίζει μὴ μεγάλη ἀκτίνα γιὰ νὰ μποροῦν νὰ κινοῦνται καὶ νὰ ζοῦν».

Ἐδῶ στοὺς σκοτεινοὺς χώρους τοὺς δικούς μας ὑπάρχει μὴ φωσφοροῦχος ἀστέρευτος πηγὴ. (Γεν. γ. 19, Ρωμ. ε. 12, ζ', 23).

Μέσα στὰ κατάβαθα τῆς δυστυχίας ποὺ ὑπάρχουμε ἡμεῖς πάντες ὑπάρχει μὴ μόνον κρυστάλλινη πηγὴ, με ὕδωρ τῆς ζωῆς. (Ἰωάν. ζ' 37—39). Μέσα στὴν συμφορὰ, στοὺς πόνους καὶ στὴν θλίψι ὅπου ζοῦμε ὑπάρχει μὴ πηγὴ, ποὺ σβύνει πάσας τὰς δυστυχίας τῆς παρουσίας μας ζωῆς. (Ἐκκλ. β. 23, Ἐφεσ. β. 1—9). Μέσα στὰ νερὰ τοῦ θανάτου ποὺ κολυμβᾶμε ὑπάρχει καὶ τὸ μέσον ποὺ μᾶς φέρει στὴν ἀτελεύτητον αἰωνίαν ζωὴν.

Ἄς λάβῃ στάση ὁ καθένας μας διὰ ν' ἀκούσῃ καὶ νὰ εὔρῃ τὸν μεγαλύτερον φίλον, ποὺ θὰ τὸν φέρῃ στὴν πολυπόθητο τρισένδοξο πανευτυχῆ ζωὴ. (Ἰωάν. ε. 19—30).

Εἶναι Αὐτός, ἀγαπητοὶ μας φίλοι, ποὺ κατόπιν ἀπὸ τὸν μαρτυρικὸν Σταυρόν, (Λουκ. κγ. 35—37, Ματθ. κζ. 33—50), τὸν θάνατον, τὸν τάφον, (Ματθ. κζ. 59—66, Ἰωάνν. ιθ. 38—42), ξεπρόβαλεν ἀπὸ τὸν τάφον, σὰν ἡλιος, σὰν φεγγάρι, σὰν Θεός!!! (Ματθ. κη. 1—20, Μαρκ. ις', Λουκ. κδ. Ἰωάν. κ. κα).

Αὐτός, ὁ νικητῆς τοῦ αἰωνίου θανάτου, ἃς προσέξωμεν, ἀρχίζει νὰ μᾶς ὁμιλῇ «Ἐλθετε πρὸς με πάντες, λέγει τὸ Ἅγιόν του Στόμα, διὰ νὰ σᾶς ποτίσω με ὕδωρ τῆς ζωῆς» (Ματθ. ια'. 28).

Ἀφίσατε τὸν ἑαυτὸν σας, ναυαγησμένοι στοὺς ὠκεανούς τῆς ἀμαρτίας, γιὰ νὰ σᾶς καθαρίσω καὶ σᾶς θεραπεύσω τὰς σεσηπομένας σας πληγὰς (Ἡσαΐας νγ. 4—6). Βλέψατε στὴν Ἀνάστασιν μου με πίστι καὶ θὰ σᾶς ἀναστήσω ἀπὸ τὸν τάφον ὅπου εὐρίσκεσθε ζωντανοὶ (Ρωμ. δ. 24—25).

Φίλοι μου, λέγει, ἀνοῖχτε τὶς καρδιές σας, γιὰ νὰ σᾶς στείλω φῶς νὰ εἴσθε φωτεινοὶ (Ἰωάνν. η. 12).

Ζητήστε με, κοντὰ εἰς τὸν καθένα σας στέκω, ἔτοιμος νὰ σᾶς δώσω ἐκεῖνο ποὺ ποθεῖτε διαρκῶς (Ματθ. ζ. 7—8, Ἰωάν. ια. 25). Ὁ Λόγος ὁ δικός μου, μᾶς φωνάζει, μπορεῖ νὰ σᾶς ἐλευθερώσῃ, ἀπὸ τὴν πολυβάσανη ἐλεεινὴ ζωὴ. (Ἰωάν. ε. 7.). Ἐσὺ φίλε μου, ποὺ ἴστασαι ἄπελπις καὶ πολυβασανισμένος, κοντὰ μόνον σὲ μένα θὰ ἀναπαυθῆς. (Γαλ. α. 4.). Ἐσὺ ἄρχοντα, πλούσιε καὶ ἐργάτη ποὺ βαρεῖα πονεῖς καὶ ἀναστενάξεις, μόνον στὴν γλυκειά μου ἀγκάλῃ θὰ εὔρῃς τὴν γαλήνη καὶ θὰ πλουτισθῆς (Ἰωάν. ς. 35 Α'. Πέτρ. α. 8). Ἐσὺ ποὺ με τὸ ὄπλο τοῦ ὀλέθρου σκορπᾷς τὴν συμφορὰ, τὴν καταστροφὴ, με τὴν ἐλπίδα ὅτι θ' ἀλλάξῃς τὴν δυστυχίαν τῆς παρουσίας σου ζωῆς, ἔλα κοντὰ σὲ

μένα για να εύρης την λύσιν άπάντων τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς. (Ἰωάν. ιδ. 1. Ἰωάν. ιε. 5).

Ἐσύ, πτωχῆ ἀσθενῆ, δέσμιε καὶ ἀποτυχημένε ἄνθρωπε, γνώρισε Ἐμένα καὶ θά εἶσαι ἐλεύθερος καὶ εὐτυχῆς. (Πράξ. ιβ. 4—12 Λουκ ιβ'. 22—28).

Ἄνθρωποι βυθισμένοι στὸ σκοτάδι τοῦ ἁλῆθρου, ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ποὺ σᾶς κáνω φωτεινοὺς (Ἰωάν. η. 12).

Ἄσοι παρουσιαζόσαστε σάν φωτεινοὶ σωτῆρες γνωρίσατε καλά, πὼς μόνον ἐγὼ εἶμαι Σωτῆρ (Πράξ. δ'. 12). Ἄολοι, ὅλοιο μὰ ὅλοιο σας, ἐμένα πιᾶστε φίλο καὶ θά σᾶς χορηγήσω ἐκεῖνο, ποὺ μόνου σας ποτὲ δὲν δύνασθε ν' ἀποκτήσετε. (Ἰωάν. ζ' 47—51). Ἐγὼ ποὺ πέθανα για σᾶς, κρεμασμένος στὸ ξύλο, σᾶς ἐλευθερώνω ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ θανατικοῦ βυθοῦ. (Α' Πετρ. α. 18—19, Γαλ. γ. 13, Ἐφ. β. 5).

Ἐγὼ ποὺ ἀναστήθηκα ἀπ' τὸν τάφο, θά σᾶς χαρίσω τὴν νέαν φωτισμένην, χαρούμενην ζωὴν (Ρωμ. δ. 25). Ἐγὼ, ποὺ ἦλθα κοντά σας καὶ ἔφυγα καὶ πάλιν σᾶς ἀνοιξα τὸν δρόμον για τοὺς Οὐρανοῦς. (Ἐβρ. ζ' 20, Πράξ. α. 9—11, Α' Θεσ. δ. 17, Ἰωάν. ιδ' 1—3). Μόνον Ἐγὼ, στὴν σημερινή σας μαύρη δυστυχία, θά εἶμαι ὁ μοναδικός σας φίλος καὶ Σωτῆρ. (Λουκ. θ. 24, Πράξ. β. 38).

Αὐτὸ μᾶς λέγει ὁ καλὸς Χριστὸς μας, ἀγαπητοὶ μας φίλοι. Ἐάν θελήσωμεν πάντες νὰ σωθῶμεν, ἀπὸ τὰ μαῦρα περὰ τοῦ θανάτου ποὺ μᾶς ἔχουν σκεπάσει, πρέπει νὰ γνωρισθοῦμε μὲ τὸν φίλον μας αὐτόν. (Γεν. γ. 19. Ρωμ. ε. 19. Ἰωάν. α. 12—13).

Ἐάν θέλετε, ὅσοι μάταια τὸν θάνατον σκορπάτε, καὶ ἀγωνίζεσθε διὰ τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς, γνωρίσατε πολὺ καλά Ἐκεῖνον καὶ τότε μόνον θά καταστήτε εὐτυχεῖς... (Μαρκ. ι. 42, Ἰωάν. η'. 3 Πράξ. ζ. 57—60. Ἐξοδ. ιδ. Ἰωάν. ζ' 5—14).

Ἄς προσέλθωμεν πάντες καὶ ἡμεῖς καὶ νὰ γίνουμε ἀπὸ ἄνθρωποι τοῦ σκότους, ἄνθρωποι φωσφοροῦχοι καὶ τελείως φωτεινοὶ (Ρωμ. ζ' 8—14, Ἐφεσ Σ 7—21 Πράξ γ 26). Τότε μόνον, ἀγαπητοὶ μας φίλοι, μὲ φίλον τὸν μέγáλον μας Σωτῆρα, θά κατασταῶμεν πλοῦσιοι κατὰ πάντα καὶ εἰρηνικοὶ. (Κολ δ' 6 Ἰωάν. ιδ. 27, ζ' 47—51).

Εἶθε ἡ Ἄναστασίς Του, ποὺ ἐορτάζουμεν πάνω στὶς πιὸ δυστυχῆς μας στιγμῆς, νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν αἰωνία εἰρήνη καὶ νὰ μᾶς καταστήσῃ πάντας ἀνθρώπους φωτεινοὺς. (Ἰωάν. ιβ. 46).

Τὸ φῶς ποὺ ἀναβλύζει ἀπὸ τὸν Πανάγιον Τάφο, εἶθε πλοῦσίως εἰς ὅλους μας νὰ μεταδοθῇ.... (Δαν. ι. 6. Ἄποκ. κα. 23—25).

Εἶναι πολλοὶ καὶ φανεροὶ γνωστοὶ ὁμολογηταί, καὶ ἀφανεῖς ἄγνωστοι, ποὺ καὶ αὐτοί, ὅπως καὶ οἱ πρῶτοι, ἐκαρπώθησαν τὰ πνευματικὰ ὀφέλη ἀπὸ τὴν ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Κράτους, χάριτι Κυρίου, πνευματικὴν μας κίνησιν, ταχθέντες μὲ ὄλην τὴν ψυχικὴν διάθεσιν καὶ ἀκολουθίαν ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς πίστεώς μας, πειραματισθέντος ὅπως οἱ πρῶτοι, τὴν ἀναγέννησιν καὶ ποὺ μποροῦν καὶ αὐτοὶ νὰ «ὁμολογοῦν» ὡς οἱ κατωτέρω. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀναφέρω ὅτι ὀρθῶς ἐγκριτόν τι θρησκευτικὸν περιοδικὸν συνιστᾷ τὴν «Χριστιανικὴν διαπαιδαγώγησιν», καὶ «μόρφωσιν ὀλοκληρωμένων ἠθικῶν προσωπικοτήτων» πρὸς πρόληψιν τοῦ ἐγκλήματος (Σωτὴρ φύλ. 177.15.4). Ἡμεῖς, γιὰ νὰ μιλήσω ἀπὸ τῆ πεῖρα μου, κατὰ τὴν ἐν ταῖς Φυλακαῖς πολυετῆ ὑπηρεσίαν μας, πρὸς τῇ Μυστηριακῇ χάριτι, ἐχρησιμοποίησαμεν πρὸς τοῦτο, ἐκ τῶν ὑστέρων, μεταπτωτικά, βέβαια τὴν Γραφὴν εἰς εὐρυτάτην κλίμακα, μὲ θριαμβευτικά, μὲ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου, ἀποτελέσματα. Ἐκάμαμε μίαν διαπίστωσιν. Μὲ τὰ ὅσα δημοσιεύομεν ἐδῶ ἀπὸ τοῦ 1962, προβάλλομεν τὴν διαπίστωσιν αὐτὴν πρὸς γνῶσιν καὶ τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ ἐγκρίτου τούτου («Ἐκκλησιαστικοῦ μας ἐντύπου»).

Ἐχομεν πράγματι ἀνάγκη «ὀλοκληρωμένων ἀνθρώπων», ἱκανῶν ν' ἀνθίστανται καὶ νὰ νικοῦν κάθε πειρασμὸν καὶ τὴν «κακὴν ὥραν», διὰ τὴν ὁποίαν καὶ πρέπει νὰ προσευχόμεθα — μὲ μίαν παράδοσιν τοῦ ἀσθενοῦς ἑαυτοῦ μας εἰς τὴν προστασίαν τοῦ πατέρα μας Θεοῦ — λέγοντες τὸ «καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν» κ.λ.π. Ἡ Θεόπνευστος Γραφή, διεκδικεῖ τὸ προσὸν αὐτὸ νὰ κάμῃ «ἄρτιον» τὸν ἄνθρωπον (Β' Τιμ. γ. 15—17). Πόσην πνευματικὴν ὠφέλειαν θὰ ἀπεκομίζαμεν καὶ πόσα ἐγκλήματα, εἴτε τὰ, ὡς καλοῦνται, («ἐκ περιστάσεως»), εἴτε τὰ «καθ' ἑξίν», θὰ προελαμβάνοντο, ἐὰν μὲ τὸ πλειότερον φῶς τῆς Γραφῆς, πλουσιώτερον προσφερόμενον (Κολ. γ. 16), καὶ «ἀπὸ βρέφους» καὶ «παιδιοῦθεν», ἐφωδιάζαμεν τοὺς νέους μας. Γίνεται τοῦτο; Πολὺ αἰσιοδοξοῦμε, ἀφοῦ μποροῦμε νὰ ποῦμε καὶ τὸ μᾶλλον ναί, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ Γραφή, καὶ δὴ ἡ Καινὴ Διαθήκη, ἤλθεν ἀπὸ

πολλοῦ εἰς τὸ προσκήνιον καὶ μετὰ τὰς πολλὰς ἐκδόσεις καὶ πολλαπλᾶς μεταφράσεις καὶ εἰς ὀμίλους καὶ κύκλους μελέτης Γραφῆς.

Ἄρχιμ. ΠΡΟΚΟΠ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Λαλοῦμεν τὴν ἀνάστασιν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

«Διότι ὁ Θεός, ὁ εἰπὼν νὰ λάμψη φῶς ἐκ τοῦ σκότους, εἶναι ὅστις ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ». (Β. Κορ. δ. 6)

Ἐλεύθεροι στὴν κοινωνία, ἡ ζωὴ μας εἶναι γεμάτη ἀγωνιώδη ταραχὴ καὶ βρωμερῶν κοσμικῶν ἐπιθυμιῶν... Καὶ μέσα στὴν λάσπη βαδίζαμε μὲ πολλὰς ἐλπίδες γιὰ μιὰ χαρούμενη καὶ εὐτυχισμένη ζωὴ. Οὐδέποτε ὅμως σκεφθήκαμε νὰ ἐλέγξουμε τὸν ἑαυτό μας, νὰ ἐλέγξουμε τὰς ἀποφάσεις μας, τὶς ἐνέργειές μας, νὰ ἐλέγξουμε τὰς δῆθεν προοδευτικὰς σκέψεις, αἰχμάλωτοι τῶν ὁποίων ἔχουμε γίνει.

Εἰς τὰς κοσμικὰς ἀπολαύσεις εὐρίσκαμε τὴν χαρὰν, καὶ διὰ τοῦ μίσους, διὰ τῆς καταστροφῆς ἀπενίζαμε πρὸς ἓνα νέο μέλλον, μίαν κοινωνικὴν ἀλλαγὴν.

Ἦταν ψεύτικα ὄνειρα...

Ψεύτικη χαρά...

Χιασμένες ἐλπίδες...!

Δότι ποτὲ δὲν σκεφθήκαμε διὰ τὸν ἑαυτό μας, διὰ τὸ «εἶναί» μας ποῦ εἶχε ἀνάγκη τῆς ἀνανεώσεως, τῆς ἀνατάσεως καὶ τῆς ψυχικῆς ἀναγεννήσεως.

Μέσα στὴ φυλακὴ μᾶς ἐδόθη καιρὸς νὰ σκεφθοῦμε γιὰ ὅλα....

Δὲν μποροῦμε ἐμεῖς («οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι») νὰ μὴ ἔλθουμε κοντὰ σ' Ἐκεῖνον ποῦ μᾶς καλοῦσε τώρα (Β. Κορινθ. ς 2), ἐγγραφήκαμε εἰς τὸν Χριστιανικὸν Ὀμιλον τῆς φυλακῆς μας, διὰ τῆς μελέτης τῆς Κ.Δ. ἐνόησαμε τὸν ἀληθινὸν δρόμον τῆς ζωῆς (Ἰωάν. ιδ' 6), μετανόησαμε γιὰ ὅλα (Πράξ. ιζ' 30), ζητήσαμε συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ σήμερον («νέα κτίσματα») ἐν Χριστῷ ὑψώνουμε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς μας πρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα καὶ Λυτρωτὴν μας εὐχαριστοῦντες καὶ δοξολογοῦντες Αὐτὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ἐνας νέος πνευματικὸς κόσμος, μιὰ δροσερὴ ὄσσις, ἡ Ἁγία Γραφή ἀνακουφίζει καὶ χαροποιεῖ τίς ταλαιπωρημένες καὶ πονεμένες ψυχές μας.

Ὁμολογοῦμε (Ματθ. ι. 32) πὼς ἀντελήφθημεν σήμερον, ὅτι ἡ προϋπόθεσις μιᾶς καλῆς οἰκοδομῆς εἶναι ἡ καλὴ πέτρα, ὁ ἔντι-

μος λίθος, ὁ ἀναγεννημένος ἄνθρωπος, καὶ τὰ στέρεα θεμέλια, ἡ καλὴ βάσις, ὁ Χριστός.

Ἡ ἁμαρτία, ἡ πλάνη καὶ ἡ ὑψηλοφροσύνη μᾶς ὀδήγησε στὴν φυλακὴν, ὅπου βεβαρημένοι καὶ κουρασμένοι στεναζοῦμε γιὰ τὴν κατάντια μας. Ἀλλὰ καὶ εὐχαριστοῦμε συνάμα τὸν Θεὸν διὰ τὸ αἰώνιον (Πετρ. α' Ἰωάν. 68) ζῶν (Εβρ. δ' 12) Φῶς (Ψαλμ. ιθ' 8) τῆς ἀληθείας (Ἰωάν. ιζ' 17, Β. Κορ. ς. 7), ποῦ μᾶς ἐξωοποίησε (Ψαλμ. ριθ' 40) καὶ ὤπλισε (Ἐφεσ. ς 11—18) μετὴν μάχαιρα (Ἦσ. μθ' 2) τῆς Σοφίας του (Α. Σαμ. β. 3), καὶ ἡ γλῶσσά μας θέλει λαλεῖ τοὺς λόγους του, διότι πάντα τὰ προστάγματά του εἶναι δικαιοσύνη (Ἦσ. ια. 4).

«Διότι τόσον ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε ἔδωκεν τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῆ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχη Ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν. γ. 16) καὶ «τὸ αἷμα τοῦ ὁποίου καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας» (Α. Ἰωάν. α' 7).

Ὅλοι μας ποῦ γευθήκαμε τὸ δροσερὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς (Ἰωάν. δ' 14), ἀποφασίσαμε νὰ κρατήσουμε ψηλὰ τὴν σημαία τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγάπης καὶ νὰ πολιτευθοῦμε ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς ὡς πιστὰ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Σώματός του.

Διότι ἀποφασίσαμε νὰ μὴ ἐξεύρωμεν μεταξύ μας ἄλλο τι, εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. (Α. Κορινθ. β' 2).

Προσευχόμεθα ὅπως ἡ φωνὴ τῆς εἰλικρινοῦς ὁμολογίας μας φθάσῃ στὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης καὶ διὰ τοῦ παραδείγματός μας νὰ προστρέξουν ὅλοι εἰς τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ μόνος δυνάμενος νὰ σωζῇ καὶ νὰ εἰρηνεύσῃ τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Χριστὸς θ' ἀναμορφώσῃ καὶ θὰ ἀναγεννήσῃ κάθε ἄνθρωπον, θὰ μεταβάλλῃ τὴν ταραχῶδη ὄψιν τῶν λαῶν καὶ τῶν ἐθνῶν σὲ μιὰ γαλήνια, ἀπέραντη εὐτυχία καὶ χαρά.

Διότι ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου (Ἰωάν. η' 12), ἡ ἀλήθεια (Ἰωάν. ιδ' 6) καὶ ἡ ζωὴ (Ἰωάν. γ. 36).

Χριστιανικὸς Ὁμιλὸς Φυλακῶν Π.

Ὁ «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (ποιμαντικόν, λειτουργικόν κλπ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι ἐφημέριοι δύνανται ν' ἀπευθύνουν ἐρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας.

«ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ»

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΨΥΧΩΦΕΛΕΙΣ ΕΠΙΣΤΑΣΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ «ΑΡΙΘΜΟΥΣ»

Ἐπὶ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ

Ἐπάνω στὴν ἴδια ὑπόθεση.

Τὸ χάλκινο ἐκεῖνο φίδι δὲν ὑψώθηκε τότε μέσα στὴν ἔρημο, σὰν γιατρικὸ προφυλακτικὸ ἀπὸ τὰ δαγκώματα τῶν φιδιῶν, ἀλλὰ σὰν φάρμακο θεραπευτικὸ γιὰ τοὺς Ἰσραηλίτες. Ἡ βοήθειά του δηλαδὴ σ' αὐτοὺς ποὺ γύριζαν καὶ τῶβλεπαν δὲν ἦτανε, στὸ νὰ μὴν τοὺς δαγκώνουν τὰ φίδια, ἀλλὰ στὸ νὰ μὴν τοὺς θανάτωνουν, κι' ἀφοῦ τοὺς ἐδάγκωναν. «Καὶ ἔσται, ἐὰν δάκη ὁ ὄφης, πᾶς ὁ δεδηγμένος ἰδὼν αὐτὸν ζήσεται...» (Ἄριθ. κα', 8-9).

Μ' ἓνα λόγο, τὸ ὑψωμένο χάλκινο φίδι, ὅταν τῶβλεπε κανεὶς, δὲν ἐμπόδιζε τὰ συρνάμενα φίδια νὰ τὸν δαγκώσουν, ἀλλὰ ἐγιάτρευαν τὴν πληγὴ. Πρῶτα γινόντανε τὸ δάγκωμα· κι' ἔπειτα τὸ κτύταγμα τοῦ ὑψωμένου φιδιοῦ· καὶ κατόπιν ἀπ' αὐτὸ ἡ γιατρεία. Ἄραγε ὅμως δὲν ἦτανε φρονιμώτερο καὶ δὲν ἦτανε προτιμώτερο, νὰ προσέχουν οἱ Ἑβραῖοι νὰ μὴν τοὺς δαγκώσουνε, παρὰ νὰ ζητοῦνε κατόπιν νὰ γιατρευθοῦνε, βλέποντας τὸ ἀνυψωμένο φίδι; Δὲν τὸ ξέρω αὐτό. Κι' αὐτὸ μονάχα ξέρω, πὼς προτοῦ ν' ἀρχίσουνε νὰ δαγκώνουν τοὺς Ἑβραίους τὰ φίδια τῆς γῆς, εἶχανε γίνει ἀξιοκατάκριτοι κι' ἀξιοτιμώρητοι γιὰ τὰ βαρειά τους γογγύσματα καὶ γιὰ τὶς ἀσύστατες κατηγορίες τους καὶ τὶς βρισιές των ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Μωϋσῆ. Κι' αὐτὸ τ' ὠμολογήσανε καὶ οἱ ἴδιοι, ὅταν τοῦ εἶπανε «Ἠμάρτομεν, ὅτι κατελαλήσαμεν κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ σοῦ». Ἡ δικαιοσύνη λοιπὸν ἀπαιτοῦσε, νὰ

τιμωρθοῦν πρῶτα οἱ ἀχάριστοι καὶ κατόπιν νὰ κινηθῆ ἡ συμπόνια γι' αὐτοὺς πού μετανόησαν.

Ἄν τώρα μεταφέρῃ κανεὶς τὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους σ' ὅλο τ' ἀνθρώπινο γένος, παρόμοια θὰ βρῆ, πὼς κι' αὐτὸ ἦτανε ὑπόδικο ὀλόκληρο γιὰ τὴν ἁμαρτία τῶν πρωτόπλαστων καὶ γιὰ ὅλα τὰ μύρια κακὰ πού ἀπέρρευσαν ἀπ' αὐτήν, καὶ πὼς ὅλοι πέρα ὡς πέρα ἦτανε ἔνοχοι κι' ἀξιοκατάκριτοι. Κι' αὐτὸ πού γίνηκε τότες ἦτανε ἓνα σύμβολο κι' ἓνας τύπος, πού τ' ἀκολούθησεν ἡ πραγματικότητα. Ὑψώθηκε λοιπὸν κι' ὁ ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας μας ἐπάνω στὸ ξύλο τοῦ Σταυροῦ, κι' ὅποιος ἀνοίγει τὰ μάτια του καὶ τὰ στρέφει μὲ πίστη πρὸς Αὐτόν, γιατρεύεται κι' αὐτὸς παρόμοια ἀπὸ τὸ φαρμακερὸ δάγκωμα τοῦ δόλιου φιδιοῦ· καὶ λυτρώνεται ἀπὸ τὰ ψυχικὸ θάνατο τῆς ἁμαρτίας, ποῦναι κι' ὁ φοβερώτερος θάνατος, ἀπολαμβάνοντας ἔτσι τὴν αἰώνια κι' ἀγέραστη ζωή, ἀντὶ τῆς μάταιης καὶ πρόσκαιρης αὐτῆς· «Πᾶς ὁ δεδηγμένος, ἰδὼν αὐτόν, ζήσεται» (Ἀριθ. κα', 8). Κι' ὅπως ὁ Θεοδώρητος τὸ ἐξηγεῖ πολὺ καλά. «Ὅπως αὐτοὶ πού τοὺς δάγκαναν τὰ φίδια, ὅταν ἔστρεφαν τὰ βλέμματά τους πρὸς τὸ χάλκινο φίδι γιατρεύονταν, ἔτσι κι' αὐτοὶ πού τοὺς δέρνει καὶ τοὺς βασανίζει ἡ ἁμαρτία, ὅταν πιστεύουν μ' ὅλη τους τὴν καρδιά στὰ πάθη τοῦ Θεοῦ Σωτήρα μας, κατανικοῦνε τὸν θάνατο κι' ἀπολαμβάνουνε τὴν αἰώνια ζωή...».

Κυρίέ μου καὶ Θεέ μου Ἰησοῦ, πλάστη μου καὶ ρύστη μου, καὶ δημιουργέ μου καὶ σωτήρα μου! Πρέπει λοιπὸν κι' ἐγὼ νὰ τολμήσω νὰ ἐξιχνιάσω τις ὑπερακατανόητες κι' ἀνεξιχνίαστες γι' αὐτὸ βουλές Σου; Πρέπει κι' ἐγὼ τὸ πανάθλιο καὶ ταλαίπωρο δημιούργημά σου, κι' ὁ μηδαμινὸς ἐγὼ νὰ ζητήσω νὰ ἐξηγήσω τὴν ἀνερμήνευτην οἰκονομία σου καὶ συγκατάβασή σου; «Ἐγὼ κρίματα λαλήσω πρὸς Σέ»; Ἐγὼ ν' ἀποκοτήσω καὶ ν' ἀποθραυνθῶ νὰ σ' ἐρωτήσω, γιατί

μ' ἀφῆκες πρῶτα νὰ δαγκαθῶ ἀπὸ τὸ καταραμένο φίδι, καὶ ὕστερα, στρέφοντας τὰ μάτια μου πρὸς Ἑσένα, νὰ λυτρωθῶ, ἂν τὸ θελήσω, ἀπὸ τὶς θανατηφόρες πληγές μου; Ὅχι! Ἄς μὴ λάχῃ ποτὲ ν' ἀπλωθοῦνε μὲ τέτοιαν ἀποκοτιὰν οἱ στοχασμοί μου καὶ νὰ φθάσω σὲ τέτοια τρέλλα. Σὺ μ' ἐπλαστούργησες, Θεέ μου ὑπέροσφε καὶ πανάγαθε, ἐλεύθερο στὴν ψυχική μου ὑπόσταση, κι' ὄχι σκλάβο. Αὐτοπροαίρετο κι' αὐτεξούσιο· κι' ὄχι δοῦλο κι' ἀλυσσοδεμένο. Ὑποκείμενο βέβαια· ἀπὸ ἀδυναμία, στὸ ν' ἀμαρτήσω. μ' ὄλην ὅμως τὴν αὐτεξουσιότητα καὶ τὴ δύναμη νὰ μὴν ξαναμαρτήσω· καὶ νὰ μπορῶ, ἔτσι, μετανοιώνοντας, νὰ συγχωρεθῶ καὶ νὰ ἐλεηθῶ.

Ἐγὼ μόνος μου καὶ θεληματικά μου ὑποτάχθηκα, μὲ τὴν παρακοή μου, στὸ φαρμακερὸ φίδι, τὸν ἐχθρό μου! Κι' ἐγὼ μόνος μου ξεστράτισα, ἀπὸ τὴν ἀνεμουαλιά μου· καὶ μοῦσταξε μέσα του τὸ θανατερό του φαρμάκι τὸ φίδι, κι' ἐκαταπληγώθηκα καὶ θανατώθηκα κι' ἐταπεινώθηκα κι' ἐδυστύχησα, γιατί «πρὸ τοῦ με ταπεινώθῃναι ἐγὼ ἐπλημμέλησα» (Ψαλμ. ριγ', 67). Ἡ ἀμαρτία μου μοῦφερε τὴν ἀπαθλίωσή μου· ἡ ἀπαθλίωσή μου τὴ δυστυχία μου· ἡ δυστυχία μου τὴν ταπεινώσή μου· καὶ ἡ ταπεινώση μ' ἀνακαλεῖ τώρα στὴν ἐπιστροφή καὶ στὴ μετάνοια, ποῦ κι' αὐτὴ εἶναι ἔργο τῆς ἀπειρής Σου ἀγαθότητος.

Καὶ βλέπω τώρα ξάστερα, Κύριέ μου, πῶς ἀκούθησεν ἡ πραγματικότητα τὸ σύμβολο. Ἐπειδὴ εἶσαι, Κύριέ μου, πολυεσπλαγχνος καὶ δὲν μὲ καταφρόνεςες· παρὰ ἀναβαίνοντας, γιὰ μένα τὸν πανάθλιον, ἐπάνω στὸ μαρτυρικό σου ξύλο, μὲ καταξίωσες ν' ἀντικρύζω τὴν ἄκρα σου ἀγαθότητα, καὶ νὰ προστρέχω, μὲ τὰ μάτια τῆς πίστεως μου γυρισμένα σ' ἐσένα, κι' ἂν τὸ θελήσω νὰ γιατρευθῶ ἀπὸ τὴ φιδίσια δαγκωματιά καὶ νὰ ζήσω.

Γνωρίζω τὸ ὑπέροτρο ἐλεός Σου, πανεύσπλαγγνε

Κύριέ μου. Ξέρω καλά τὴν ἀπροσμέτρητη καλωσύνη Σου· καὶ μ' ὅλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς μου δοξάζω καὶ ὕμνολογῶ τὴν ἀνερμήνευτη καὶ πάνσοφην οἰκονομία Σου! Γιατὶ σ' ἐμένα τὸν ἴδιο καὶ στὰ χέρια τὰ δικὰ μου ἐμπιστεύθηκες τὸν γιατρεμὸ τῶν πληγῶν μου καὶ τὴν ἀποφυγὴ τοῦ θανάτου μου· καὶ δὲν χρειάζεται τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ στρέψω τὰ μάτια μου πρὸς ἐσένα, πού σταυρώθηκες γιὰ μένα, καὶ νὰ ἐπικαλεσθῶ, μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, τοὺς οἰκτιρμούς σου καὶ τὰ ἔλεη Σου.

“Ὅταν σὲ κάθε ἐπιχείρηση ἐπικρατοῦν οἱ χειρότερες σκέψεις, εἶναι ἀναπόφευκτη ἡ ἀποτυχία της.

Εἶναι ὅλως διόλου ἀπαράδεκτο, νὰ βλέπῃ ὁ ἄνθρωπος τὰ κακὰ καὶ τὶς συμφορὰς τοῦ γείτονά του, καὶ ν' ἀδιαφορῇ· καὶ νὰ κάθεται ξέγνοιαστος καὶ μὲ σταυρωμένα χέρια, ὅταν ἡ φωτιὰ εἶναι τόσο κοντά του καὶ μπορεῖ νὰ πάθῃ κι' αὐτὸς τὰ ἴδια.

Ὁ βασιληᾶς τῶν Μωαβιτῶν ὁ Βαλάκ, εἶδε τί ἐπάθανε ὁ βασιληᾶς τῆς Βασάν Ὁγ κι' ὁ βασιληᾶς τῶν Ἀμορραίων Σηὼν· τὸ εἶδε, πὼς οἱ Ἑβραῖοι τοὺς καταπολέμησαν καὶ πὼς τοὺς ἐξωλόθρεψαν κατὰ κράτος. Κατὰσφαζαν ὅλους τοὺς ὑπηκόους των καὶ κατακυριεύσανε τὴ χώρα τους καὶ κατοικήσανε αὐτοὶ στὶς πολιτεῖς τους.

Τί ἔπρεπε λοιπὸν νὰ περιμένῃ κι' ὁ Βαλάκ γιὰ τὸ βασίλειό του καὶ γιὰ τὸν λαό του; Τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ φοβᾶται καὶ νὰ τρέμῃ· «Καὶ ἰδὼν Βαλάκ υἱὸς Σεπφὼρ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰσραὴλ τῷ Ἀμορραίῳ καὶ ἐφοβήθη Μωάβ τὸν λαὸν σφόδρα» (Ἀριθ. κβ', 2-3). Γι' αὐτὸ κι' ὁ Μωαβίτης βασιληᾶς συγκάλεσε παρευθὺς σὲ κοινὴ σύσκεψη τὶς Γερουσίες τῶν Μωαβιτῶν καὶ τῶν Μαδιαναίων, γιὰ νὰ μελετήσουνε, στοχαστικὰ καὶ μὲ πολλὴ περίσκεψη, τί πρέπει καὶ κάνουνε καὶ μὲ ποῖο τρόπο πρέπει νὰ συμπεριφερθοῦνε, γιὰ ν' ἀπαλλαγοῦνε

ἀπὸ ἑνα τέτοιον ἀναρίθμητον ἐχθρό, πὺ ἐχει τόσην ἀκατάσχετην ὀρμὴ καὶ τέτοιαν ἀνυπολόγιστη δύναμη.

Κι' ὡς ἐδῶ βέβαια, πολὺ καλὰ. Γιατὶ τὰ παθήματα τῶν γειτόνων τους τοὺς ἐφοβίσανε, κι' ὁ κίνδυνος πὺ τὸν ἐβλέπανε μπροστά τους τοὺς ἔρριξε σὲ συλλογὴ. Δὲν θᾶπρεπεν ὅμως οἱ Γερουσιαστὲς αὐτοί, ἀφοῦ εἶδανε τί πάθανε οἱ γείτονές τους, νὰ πάρουνε σύγκαιρα τὰ μέτρα τους, γιὰ νὰ μὴν πάθουνε κι' αὐτοὶ τὰ ἴδια; Κι' ὅμως δὲν τῶκαμαν! Δὲν θᾶπρεπε νὰ τοὺς γίνῃ μάθος τὸ πάθος τῶν γειτόνων τους, καὶ νὰ οἰκονομήσουν, ὅπως θᾶπρεπε, τὴν περίστασι καὶ νὰ σωθοῦνε;

Ἄν ἄφηναν οἱ Ἀμορραῖοι τοὺς Ἰσραηλίτες νὰ περάσουνε ἐλεύθερα κι' ἀνεμπόδιστα ἀπὸ τὰ σύνορά τους, δὲν θὰ πάθαιναν τίποτα. Γιατὶ δὲν τοὺς ἐζήτησαν τίποτες ἄλλο παρὰ τοῦτο· «Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς πρέσβεις πρὸς Σηὼν βασιλέα Ἀμορραίων, λόγους εἰρηνικοῖς λέγων· παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου, τῇ ὁδῷ πορευσόμεθα..., ἕως παρέλθωμεν τὰ ὄριά σου» (Ἀριθ. κβ', 20-22).

Ἄν συμμορφώνονταν λοιπὸν μ'αὐτὸ καὶ οἱ Μωαβῖτες καὶ οἱ Μαδιαναῖοι, θᾶτανε ἀσφαλισμένοι καὶ θᾶχανε σωθῆ, χωρὶς νὰ πάθουνε τὸ παραμικρό. Κι' αὐτὸ ἔπρεπε ν' ἀποφασίσουνε στὴ σύσκεψή τους. Νὰ ἐπιδιώξουνε τὴν εἰρήνη, ἂν ἤθελαν ν' ἀποφύγουνε τὸν πόλεμο· κι' ἀφοῦ δὲν ἤθελαν τὴν ἐνοπλὴ σύρραξι, νὰ καταφύγουνε σὲ συμφωνίες. Ὅχι ὅμως. Δὲν τοὺς φάνηκε φρόνιμος ὁ τρόπος αὐτός· κι' ἀκολούθησαν ἄλλο δρόμο· κι' ἐπροτίμησαν νὰ μεταχειρισθοῦνε ἄλλο μέσο, πὺ κι' ἀνόητο ἦτανε κι' ἐπιπόλαιο καὶ δὲν μπορούσανε νὰ ἐλπίσουνε κανένα ὄφελος ἀπ' αὐτό. «Ἀποθέμενοι τὰ ὄπλα τῇ μαγεῖα προσφεύγουσιν»! Ἀποφασίσανε λοιπὸν οἱ ἀνόητοι κι' ἐπροσκάλεσαν ἕνα μάγο, γιὰ νὰ κάνῃ μάγια καὶ νὰ καταρασθῆ τοὺς ἐχθρούς. Κι' ἔτσι, παίρνοντας αὐτοὶ κουράγιο ἀπὸ τὶς μαγεῖες του κι' ἀπὸ τὶς κατάρεις του αὐτές, ν' ἀντιπαραταχθοῦνε κατόπιν μὲ τὰ ὄπλα ἐναν-

ΤΑ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ *

Συνηθίζεται νὰ λέγεται πὼς ἡ νεότητα εἶναι ἡ χρυσὴ ἐλπίδα τοῦ μέλλοντος, τοῦ Ἔθνους μας. Ἀλλὰ πρῶτ' ἀπ' ὅλα βέβαιο εἶναι πὼς ἡ νεότητα ἀποτελεῖ «ἐλπίδα τοῦ Θεοῦ». Θᾶλεγε κανεὶς πὼς τὴν θεωρεῖ—κατὰ κάποιον τρόπο—ἀναπαλλοτριωτὴ ἰδιοκτησίᾳ Του.

Δὲν βλέπετε στὰ ἱερὰ Εὐαγγέλια τί ἐξαιρετικὴ στογὴ ἔδειξε σ'αὐτὴ; Τί ἀνένδοτο ἀγῶνα πρὸς χάριν τῆς ἀνέλαβεν ὁ Κύριος, γιὰ νὰ τὴν προφυλάξῃ ἀπ' τὶς διάφορες κακὲς ἐπιρροές, ἀπ' τὶς ποικίλες ἀρρώστειες, κ' ἀπ' αὐτὸ ἀκόμη τὸ θάνατο;

Ἡ τρυφερὴ φιλοστοργία τοῦ Χριστοῦ στὸ παιδί εἶναι κάτι τὸ καταπληκτικόν. Κλασσικὸ περιστατικὸν εἶναι αὐτὸ ποῦ ἀναφέρουν κ' οἱ τρεῖς συνοπτικοὶ Εὐαγγελιστῆς. Πρόσφεραν σ' Αὐτὸν γονεῖς πολλοὶ παιδιά, γιὰ νὰ τὰ εὐλογήσῃ. Οἱ μαθηταὶ ἔδυσφόρησαν· κ' ἐτόλμησαν ἐπιτιμητικὰ νὰ τοὺς διώξουν! Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς, στὴν ἀλγεινὴ αὐτὴ διαπίστωση, «ἦ γὰν ἀκτῆσε καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρὸς με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν· καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ κατηυλόγει τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά» (Μαρτ. ι', 13—16. Πρβλ. Ματθ. ιθ', 13. Λουκ. ιη', 16).

Χαρακτηριστικὸ ὅμως εἶναι πὼς ὁ Κύριος ἐξετόξευσε καὶ φοβερὴ ἀπειλὴ ἐναντίον ἐκείνου, ποῦ ἐπιβουλεύεται τὸν ψυ-

* Εἰπώθηκε στὴν ἐπίσημη Γιορτῆ, ποῦ ἔγινε στὶς 17 Μαΐου 1964· στὴν Αἴθουσα τῆς Πνευματικῆς Ἐστίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

τίον τους καὶ νὰ τοὺς διώξουν· «Καὶ νῦν δεῦρο (λένε στὸ μάγο ποῦ προσκάλεσαν) ἄρασαί μοι τὸν λαόν τοῦτον... ἐὰν δυνάμεθα πατάξαι ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς» (Ἀριθ. κβ', 6). Καὶ τὸ συμπέρασμα εἶναι, πὼς ὅταν σὲ μιὰ συγκέντρωση ἢ σὲ μιὰ σύσκεψη ἐπικρατοῦνε οἱ χειρότερες γνῶμες, τότε ἀφευκτα θὰ κινδυνέψῃ τὸ Κράτος· «Μωραίνει Κύριος λαόν, ὃν βούλεται ἀπολέσαι» (Αὐτ. 6).

(Συνεχίζεται)

Ἀπόδ. ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

χικό θησαυρό τῆς νεότητος. Ἄλλοίμονον σ' αὐτόν, πού θά σκανδάλιζε μ' ὅποιοδήποτε τρόπο ἓνα ἀπ' τὰ παιδιά, πού πιστεύουν σέ Μένα. Συμφερότερο γι' αὐτόν εἶναι νά «κρεμασθῆ μύλος ὀνικός εἰς τόν τράχηλον αὐτοῦ καί καταποντισθῆ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης... οὐαί τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται» (Ματθ. ιη', 6-7).

Ἄξιζει νά εἰπωθῆ ἐδῶ καί τοῦτο. Εἶναι διαβεβαίωσις τοῦ μοναδικοῦ προστάτου τῆς Νεότητος. Σέ κάθε παιδί ἔχει τοποθετηθῆ ἀπ' τῆ θεία Πρόνοια κι' ἓνας Ἄγγελος φύλακας, ἀπ' ἐκείνους πού περικυκλώνουν τὸ θρόνον τοῦ Ὑψίστου καί προσβλέπουν τὸ θεϊκό Του πρόσωπο νύχτα καί μέρα. Γι' αὐτὸ κι' ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει θεσπίσει ἰδιαίτερη εὐχή γιὰ τὸ φύλακα Ἄγγελο (Ματθ. ιη', 10).

Πῶς λοιπὸν νά μὴ εἶναι βέβαιο, ὅτι ἡ παιδικὴ καί νεανικὴ ἡλικία ἀποτελεῖ κτῆμα τοῦ Χριστοῦ ἀναφαίρετο; Ἄλλ' εἶπαμε. εἶναι πολλὰ τὰ σκάνδαλα. Καί μάλιστα τῆς ἐποχῆς μας. Τὰ παραδείγματα τῶν μεγάλων ὀλέθρια. Ἡ ἀδιαφορία καί ἀστοργία τῆς οἰκογενείας ἐγκληματική. Λησμονοῦμε πῶς τώρα δημιουργοῦμε τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους, τὸ μέλλον τῶν παιδιῶν μας. Κι' ἀφοῦ, σὰν φυσικοὶ ἢ πνευματικοὶ γεννήτορες, δὲν προσέχομε τὸν ἑαυτὸ μας, δὲν λαβαίνομε ὑπ' ὄψιν τίς τεράστιες εὐθύνες μας ἔναντι τοῦ Θεοῦ, τῆς Πατρίδος, αὐτοῦ τοῦ αἵματος τῆς καρδιάς μας πού εἶναι τὰ παιδιά μας, τί περιμένομε, νᾶναι τὸ αὔριο φωτεινὸ, δημιουργικὸ, εὐεργετικὸ γιὰ τὸν ἄνθρωπο, δοξασμένο κι' εὐτυχισμένο; Φοβοῦμαι πῶς τὰ σημερινὰ θλιβερά φαινόμενα τῆς ἀπιστίας καί ἀποστασίας, τοῦ ἐκφυλισμοῦ καί τῆς κακουργίας, τῆς καταπτώσεως καί τοῦ πνευματικοῦ θανάτου, θά συσσωρευθοῦν ἀνεπανόρθωτα στὶς ἀπαλὲς ψυχὲς τῆς νεότητος, πού, δηλητηριασμένη κι' ἐξουθενωμένη, θᾶναι ἱκανὴ μοναχὰ γιὰ τὴν συμφορὰ τοῦ μέλλοντος, γιὰ τὴν γενικὴ καί τελειωτικὴ καταστροφή.

Ἡ Ἐκκλησία μας δὲν παύει νά τονίζει: «Φύλακες γρηγορεῖτε»! Κι' ὅλη, ἡ ὑγιὴς μερίδα τῆς χριστιανικῆς μας κοινωνίας θέλει καί ζητεῖ «τ ο ὕ ς φύ λ α κ α ς ἐ σ τ ῶ τ α ς πρὸ τῶν θυρῶν» (Πράξ. ε', 23).

Καί φύλακες θεωροῦνται βέβαια ὅλοι οἱ πνευματικοὶ πατέρες καί ἡγέτες τοῦ Ἔθνους, οἱ διδάσκαλοι καί μάλιστα οἱ γονεῖς, πού καλοῦνται σὲ ἀδιάπτωτη προσοχὴ γιὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς προσωπικῆς των πνευματικο-ἠθικῆς ἀκεραιότητος, γιὰ νᾶναι ἄξιοι νά ἐπιβάλλωνται μὲ τὸ παράδειγμά τους πρῶτα στὴν νεότητα, ἢ ὅποια ἐμπιστεύεται μόνο στὸν π ο ι ο ὕ ν τ α καί διδάσκοντα. Ἄν λείπη τὸ πρῶτο, τὸ δεῦτερο χάνει κατὰ πολὺ τὴν ἀξία καί τὴν σημασίαν του, γιατί—ὅπως τονίζει ὁ

Παῦλος—αυτόματα γίνεται «Χ α λ κ ο ς ἡχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον» (Α' Κορ. ιγ', 1).

Ἀναφέρει ἡ Ἱστορία πῶς στὰ χρόνια τοῦ Τίτου Λιβίου οἱ Ρωμαῖοι πληροφορήθηκαν πῶς στή Ρώμη ὀκτῶ χιλιάδες νέοι συνεκρότησαν ἓνα ὄμιλο ἀθρησκείας-ἀνηθικότητας. Στὸ ἀκουσμα αὐτὸ ταραχὴ μεγάλη καὶ φόβος κατέλαβε τ' ἀνάκτορα, τὴ σύγκλητο, κι' ὅλους τοὺς πνευματικούς ἡγέτες τῆς αὐτοκρατορίας. Γιατί, ὅλοι εἶδαν καθαρά σ' αὐτὴν τὴν κίνησι ἄμεσο καὶ ἀναπόφευκτο κίνδυνο τῆς Πατρίδος. Δραστήρια γι' αὐτὸ κινήθηκαν. Δρακόντεια μέτρα ἔλαβαν. Κι' ἔφεραν στὴν τάξι τοὺς ἄτακτους νέους, ποὺ προετοίμαζαν τέτοια κολοσσιαία συμφορὰ γιὰ τοὺς ἴδιους πρῶτα, γιὰ τὴν Πατρίδα τους γενικώτερα.

Εἶναι δυστύχημα πῶς τοὺς φοβεροὺς αὐτοὺς κινδύνους δὲν τοὺς λογαριάζουν πολλοὶ ἀπ' τοὺς σημερινοὺς ὑπευθύνους. Κι' ὅταν μάλιστα ἀκουσθῆ ἡ λέξις Κατηχητικὸ Σχολεῖο, ἐπακολουθοῦν κρυφὰ μειδιάματα ἢ καὶ χλευασμοὶ φανεροί, λὲς κι' ἡ προσπάθεια αὐτὴ τῆς Μητέρας Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ... κίνδυνο!

Μᾶς τὸ εἶπαν κι' αὐτὸ ἄνθρωποι παραλυμένοι ἀπὸ κάθε ἔποψι, ποὺ αὐτοθαυμάζονται, ἢ θεωροῦνται σὰν σπουδαῖοι. Σὰν θὰ πῆς πῶς εἶναι ἀνάγκη ν' ἀφυπνισθῆ ἡ νεότητα καὶ νὰ στραφῆ στὴ θρησκεία τῶν Πατέρων μας, νὰ στηριχθῆ στὴν ἄμωμη χριστιανικὴ μας Πίστι, στὴν ἄχραντη ἐθνικοκοθησκευτικὴ μας Παράδοσι, ποὺ ἐνσαρκώνει ἡ ἀγιωτάτη Ἐκκλησία μας «μὴ ἔχουσα σπίλον ἢ ρυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων», κατὰ τὴν αὐθεντικὴ μαρτυρία το κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων, (Ἐφ. ε', 27), δέχεσαι θύελλα καγχασμῶν ἢ καὶ διαμαρτυριῶν. Τὰ παιδιὰ μας πρέπει νὰ συγχρονισθοῦν — σοῦ λένε. Τὰ θέλομε ἐλευθέρους ἀνθρώπους· νὰ ξέρουν νὰ ζοῦν, νὰ χαίρωνται τὴ ζωὴ τους!...

Πάντως μ' αὐτὴ τὴν ἀπαράδεκτη, σὰν φθοροποιά, νοοτροπία, καταστρέφεται ἡ νεότητα ἀσυλλόγιστα καὶ ἀνεπανόρθωτα ὀδηγεῖται στὴν ἀλητεία καὶ τὸν «τεντυμποῦσμό», ἀφοῦ ἀπομακρύνεται κι' ἀποξενώνεται ἀπ' τὸ Θεό, τὴν ἀρετὴ, τὴν ἠθικότητα. Αὐτὸ εἶναι ἀναντίρρητο γεγονός, ποὺ τὸ βλέπουν κάποτε ἰδιαίτερα οἱ γονεῖς καὶ θρηνοῦν τὴ συμφορὰ τους.

Κι' ἐμεῖς, σὰν ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας, δὲν θὰ δώσωμε τὴν ἀπάντησι. Θὰ παρουσιασθῆ ὁμως σειρὰ ἀτέλειωτη ἀπ' τοὺς κορυφαίους θεμελιωτὲς τῶν ἐπιστημῶν τῆς περιωπῆς τοῦ χημικοῦ Pasteur (Παστέρ), τοῦ φυσικοῦ Pascal (Πασκάλ), τοῦ μεγαλυτέρου φυσικοῦ καὶ μαθηματικοῦ Newton (Νεύτων), καὶ ἄλλων, ποὺ θὰ διακηρύξουν μὲ στεντόρεια φωνὴ τὴν πλάνη

τους. Γιατί, «όπου λείπει ή πίστις, τὸ πᾶν κλονίζεται» (Schiller). Γι' αὐτὸ ὁ σύγχρονος φυσικὸς Max Plank δίνει τὸ σύνθημα γιὰ μιὰ στροφή πρὸς ἀναδημιουργία σωστικὸ τῆς ἀνθρωπότητος· «Ὁ πῖσ ω εἰς τὸν Θεόν». Αὐτή, στ' ἀλήθεια, εἶναι ἡ μοναδική της σωτηρία.

Ἄπ' τὴν ἄποψι αὐτὴ κάθε σοβαρὸς ἄνθρωπος ἀξιολογεῖ τὴν ψυχοσωτήρια προσπάθεια τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας στὰ Κατηχητικὰ Της Σχολεῖα. Σ' αὐτὰ ἀγκαλιάζει, σὰν φιλόστοργη Μητέρα, ἓνα μεγάλο πλῆθος ἄπ' τὰ παιδιά τοῦ λαοῦ μας. Προσφέρει στή νεότητα ἓνα θερμουργὸ περιβάλλον. Διδάσκει σ' αὐτὴν ὅ,τι οἱ Πατέρες καὶ ὁ Ὁσῖος Νικόδημος ἀγιορείτης παραγγέλλουν· «τὴν τῆς πίστεως Κατήχησιν καὶ τὴν Ὁρθόδοξον ὁμολογίαν».

Καὶ δὲν περιορίζεται βέβαια στὴν ξερὴ ἠθικοδογματικὴ διδασκαλία, στὸν ἐμπλουτισμὸν τῶν κατηχουμένων μὲ θρησκευτικὲς γνώσεις, ἀλλὰ προχωρεῖ βαθύτερα. Ἐπιδιώκει νὰ πλησιάσῃ καὶ προσαρμόσῃ τὴν νεολαία στή βίωσι καὶ «μέθεξι» τῆς μυστικῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ. Ἄν ἔλειπε αὐτὴ ἡ τρισάγια ἐπιδιώξις, θάταν ὅλως διόλου ματαία ἡ κατηχητικὴ προσπάθεια. Ἡ θρησκεία μας δὲν ἀποβλέπει στὴν τυπολατρεία. Ὁ Χριστὸς τὴν κατεδίκασε. Ἡ χριστιανικὴ ἀλήθεια ἀξιώνει τὴν ἐνσυνείδητη ἀποδοχὴ τῆς. Καὶ γιὰ ν' ἀποκτήσουν οἱ νέοι μας ἐνότητα, ἐσωτερικὴ καὶ ψυχικὴ, θέλησι ἰσχυρὴ καὶ ὑγιῆ, προσωπικότητα χριστιανικὴ καὶ ἠθικὴ, τὸ ἔργον τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου βοηθεῖ κατ' ἐξοχο τρόπο. Ἐνισχύει τὴν πίστι. Ταυτόχρονα ὅμως φροντίζει καὶ τὴν μετουσιώνει σὲ πράξι ἀπὸ θεωρία, σὲ δρᾶσι, ἐνέργεια, ζωή.

Στὸ Ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἐκκλησίας συμπεριλαμβάνεται στὶς λίγες αὐτὲς ἀδρὲς γραμμὲς τὸ περιεχόμενον καὶ οἱ κύριες ἐπιδιώξεις τῆς ἐθνοσωτηρίας αὐτῆς προσπάθειας. «Ἄφ' ἐνὸς μὲν (ἐπιδιώκεται) ἡ ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν μαθητῶν ἐμπέδωσις τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, ἄφ' ἑτέρου ἡ ἐνίσχυσις αὐτῶν, διὰ νὰ γίνουν ὠλοκληρωμένοι χριστιανικαὶ προσωπικότητες (ὀρθοδόξου φρονήματος) καὶ ἐκ τρίτου, ἡ παροχὴ εἰς αὐτοὺς τοῦ καταλλήλου προσανατολισμοῦ καὶ ἐνθουσιασμοῦ, ἵνα φιλοδοξήσουν καὶ δυνηθῶν οὗτοι νὰ γίνουν οἰκοδόμοι ὑγιοῦς χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ».

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερὰ Μητρόπολις καὶ εἰς τὸν τομέα αὐτὸν ἔπραξε τὸ πᾶν, κατὰ τὴν λήξαν κατηχητικὴν περίοδον 1963—64. Μὲ τὶς ἀνύστακτες φροντίδες τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ, ἐλειτούργησαν ἑκατὸν δεκατέσσερα Κατηχ. Σχολεῖα, ὄλων τῶν τύπων,

δηλαδή Ἀνώτερα ἕξ (3 ἄρρένων, 3 θηλέων), ἐργαζομένων Νέων δύο (1 ἄρρένων καὶ 1 θηλέων), Μέσα ἑνδεκα (5 ἄρρένων καὶ 6 θηλέων), Κατώτερα δώδεκα (6 ἄρρένων καὶ 6 θηλέων) καὶ Κατώτερα ἐνοριακὰ — μικτὰ ἑβδομήντα ὀκτώ.

Οἱ ἐγγραφέντες συνολικὰ ἔφθασαν τὸν ἀριθμὸν 5.690, παρέμειναν δὲ μέχρι τέλους τακτικοὶ 5.319, ἀπ' τοὺς ὁποίους 2.667 μαθηταὶ καὶ 2.652 μαθήτριά.

Εἰς αὐτὰ ἐδίδαξαν κληρικοὶ ἢ λαϊκοὶ θεολόγοι ἑπτὰ, δηλ. ὁ ὑποφαινόμενος, ὁ πρωτοπρεσβύτερος Ἀντώνιος Κουλούρης, οἱ Καθηγηταὶ Αὐδίκος Μιχ., Ἐξαρχος Κ., Κακούρης Ἡλ., Καινούριος Σπ., Σαμαρτζῆς Ἡλ., ἡ καθηγήτρια Μπρίκου Εἰρ., καὶ ὁ φιλόλογος καθηγητῆς Λακιώτης Π. Ἐξ ἄλλου στὰ κατηχητικὰ Σχολεῖα τῆς πόλεώς μας ἐδίδαξαν ὁ ἀρχιμ. Θεοφ. Κρητικός, ὁ Οἰκ. Κωνστ. Γιώτης, οἱ πρεσβ. Στυλ. Ἀποστολίδης καὶ Εὐάγ. Καρδαμίτσης καὶ οἱ κατηχήτριες Ζιάκα Παρ., Δερβέντζα Π., Λουκά Ὁλ. Δ/σα. Ἐκτὸς αὐτῶν εἰς τὰ ὑπόλοιπα ἐνοριακὰ Κατηχ. Σχολεῖα τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας τοῦ κατηχητικοῦ μαθήματος ἀνέλαβον 54 Ἱερεῖς, 18 Διδάσκαλοι καὶ 7 Διδασκάλισσαι.

Γενικὰ εἰς ὅλα τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα ἀπὸ τοὺς ἐνθουσιῶδεις συνεργάτες μας καταβλήθηκε συντονισμένη φροντίδα γιὰ τὴν ἀσφαλίῃ καὶ κατὰ τρόπο στιβαρὸ χεираγωγία τῆς νεότητος, πού τὴν θέλομε ὅλοι καὶ τὴν ποθοῦμε, ὄχι σαρακοφαγωμένη, ραχιτική, γηρασμένη πρόωρα, ἀλλ' ὀλοζώντανη, ρωμαλαία, ἀκμαία, σφριγηλή. Τῆς ἐδείξαμε τὸ σωστὸ προσανατολισμὸ τῆς ζωῆς, τὸ δρόμο τῆς φρονήσεως, τῆς ἀρετῆς, τῆς εὐσεβείας. Ἀποβλέψαμε στὸ νὰ στολίσωμε μὲ τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος τὸν ψυχικὸ της κόσμον. Τὴν κατευθύνσαμε πρὸς τὴν θείαν Λατρείαν καὶ τὴν καθόλου μυστηριακὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ζωογονεῖ τὸ πνεῦμα, ὅπως τ' ὄξυγόνο τὸ σῶμα. Προσπαθήσαμε νὰ τὴν πείσωμε, πῶς πρέπει νὰ φλέγεται ἀπὸ ἀγάπην ἀνυπόκριτην πρὸς τ' ἀθάνατα ἑλληνοχριστιανικά μας ἰδεώδη, πρὸς τὴν φιλαλήθειαν καὶ τιμιότητα, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀγνότητα σύμφωνα μὲ τὸ, αἰωνίου κύρους, ἀξίωμα τοῦ μακαρίου Παύλου «τοῖς νέοις παρακάλει σωφρονεῖν, περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφορίαν, σεμνότητα, ἀφθαρσίαν» (Τίτ. β', 6—7).

Ἰδιαιτέρα στὴν πόλιν μας, πού κοσμεῖται—χάρις στὸ σεπτὸ Ποιμενάρχη μας — μὲ τὴν μικρὴ αὐτὴ Πνευματικὴ Ἔστια, δώσαμε τὴν εὐκαιρίαν στὰ παιδιὰ μας, τὰ μαθητευόμενα ἢ ἐργαζόμενα, νὰ περάσουν ἐδῶ εὐχάριστα — ὠφέλιμα τὶς ἐλεύθερες ὥρες τους. Κι' ἔτσι ἓνας μεγάλος ἀριθμὸς ἀπομακρύνθηκε ἀπ'

τὸ δρόμο, γιατί συνήθιζαν ν' ἄρχωνται τακτικά, νὰ διαβάζουν διάφορα βιβλία ἀπ' τὴν πλούσια βιβλιοθήκη τῶν Κατηχητικῶν μας Σχολείων ἢ νὰ βλέπουν διάφορες ψυχαγωγικὲς ταινίες ἀπ' τὸν παιδικὸ κινηματογράφο τους.

Ἡ αἰσιοδοξία μας θάταν ἀσφαλῶς μεγαλύτερη, ἂν βοηθοῦσαν συστηματικώτερα ὅλοι οἱ παράγοντες μάλιστα δὲ τὸ Σχολεῖο καὶ ἰδιαίτερα ἡ οἰκογένεια.

Ἀλλὰ τίς πιὸ πολλές φορές—αὐτὸ εἶναι τὸ θλιβερό—ἡ Ἐκκλησία στὴν ὑπέροχη προσπάθειά της γιὰ τὴν διάδοσι κι' ἐπιβολὴ τῆς αἰώνιας καὶ ἀκατάλυτης ἀλήθειας, τὴ διαφύλαξι τοῦ ἱεροῦ τριπτύχου «Πίστις, Πατρίς, Οἰκογένεια», ἐγκαταλείπεται σκληρὰ ἢ καταδιώκεται ἀνελέητα. Καὶ ἀντὶ γιὰ συμπαράστασι θετικὴ στὸ ἔθνοπιὸ καὶ ψυχοσωτήριον ἔργο της, ἀντικρύζει τὴ μαύρη ὄπνιᾶ καὶ τὴν ἐγκληματικὴν ἀχαριστία. Ἴσως γιὰτὶ Αὐτὴ, σὰν θεοῖδρυτος θεσμός, εἶναι καθ' ὅλα «ἁγία καὶ ἄμωμος» κατὰ τὴν ἀδιάψευστη καὶ ἀκλόνητη μαρτυρία τοῦ ἁγίου Παύλου, καὶ προκαλεῖ τὸ φθόνο καὶ τὴν ἐμπάθεια πολλῶν φαυλοβίων, ποὺ ἐπειδὴ μισοῦν τὸ ἀκτινοβόλο της φῶς μὲ τὸ ὁποῖο φωτίζει, τὴν ἐχθρεύονται θανάσιμα. Ξέρουν πῶς εἶναι «τὸ ἄλας τῆς γῆς» (Ματθ. δ', 13), ποὺ προλαβαίνει τὴ σῆψι τῆς ζωῆς, καὶ γι' αὐτὸ τὴν διαβάλλουν σκληρὰ σὲ κάθε εὐκαιρία. Θέλουν νὰ τὴν ἐξαφανίσουν. Ἀλλ' εἰς κέντρα λακτίζουν. Αὐτοὶ οἱ ἀδυσώπητοι ἐχθροὶ τῆς «συνεδοπίσθησαν καὶ ἔπεσαν», βροντοφωνεῖ δυὸ χιλιάδες τώρα χρόνια ἡ Ἱστορία. Τὸ ἴδιο πάντοτε θὰ συμβαίνει. Γιατί, «Κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς, καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ» (Ψαλμ. ιθ, 9 κ', 10). Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ θὰ διαμένῃ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων ἀπαρασάλευτη. «Πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς» (Ματθ. ις', 18).

Ἐμεῖς πάντως δοξάζομε τὸν δοξασμένο Κύριό μας, γιατί, παρ' ὅλες τίς πάμπολλες ἀντιξοότητες, τὸ ἔργο μας σταθερὰ προχωρεῖ. Κι' ἴσως ἀκόμη νὰ μὴ φαίνωνται οἱ καρποί. Ἀντεχόμασθε ὅμως τοῦ κυριακοῦ λόγου, ὅτι ὁ οὐράνιος Γεωργός, ὁ Πανάγαθος Θεός, θὰ φροντίσῃ γιὰ τὰ πιὸ πέρα. «Ἄλλος ἐστὶν ὁ σπεύρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων» (Ἰω. δ' 37). Κι' ἔχομε πλήρη τὴν συναίσθησι, πῶς «οὔτε ὁ φυτεύων ἐστὶ τι οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεός» (Α' Κορ. γ', 7).

Αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσι τώρα, ποὺ ἡ κλεψύδρα ἔφθασε στὸ τέλος, νὰ εὐχαριστήσω ὅλους τοὺς καλοὺς καὶ εὐσεβεῖς συνεργάτες μας κατηχητῆς καὶ κατηχήτριες καὶ ἰδιαίτερα τὸν Σεβασμ. Ἱεράρχη μας γιὰ τὴν ὀλοπρόθυμη ποιμαντορικὴ του συναντίληψι, καὶ νὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ ἐπιβλέψῃ στοργικὰ στοὺς ἱερούς μας

Μιά μυσταγωγική ιεροτελεστία

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΑ ΜΙΚΡΑ ΧΩΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΝΗΣΑΚΙΑ ΟΠΟΥ ΕΓΕΝΝΗΘΗΣΑΝ

Ο ΕΝΑΓΚΑΛΙΣΜΟΣ ΕΝΟΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΠΑΛΜΟΥ

Μορφές τοῦ Παπαδιαμάντη πού ξαναζωντανεύουν

Ἡ ἐπιστροφή στήν πατρίδα. Ἡ ἐπίσκεψις στή γενέτειρα. Ὁ γλυκὺς νόστος ὁ τραγουδισμένος ἀπὸ τὸν θεῖο ποιητὴ τῆς ἀρχαιότητος. Αὐτὴ τὴν ἐποχὴ δοκιμάζει ἡ ἑλληνικὴ ἐπαρχία ἰδίως τὴν χαρὰ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ξενητεμένων παιδιῶν τῆς. Τὸ χωριὸ καὶ τὸ ἀπομακρυσμένο γραφικὸ νησάκι ζοῦν στιγμὲς συγκινητικῆς ἀναμονῆς καὶ ἐκδηλώσεων ἐνθουσιασμοῦ. Μὲ κλαδιά ἀπὸ μυρτιές καὶ λιόδενδρα καὶ μὲ μερσίνες στρωμένοι οἱ δρόμοι καὶ οἱ «πλακοῦρες» τῶν μικρῶν νησιῶν καὶ τῶν χωριῶν. Καὶ γύρω στὰ δρομάκια καὶ σὲ μερικὰ μικρὰ δημόσια κτίρια, ὅπως τὰ μέγαρα τῶν κοινοτήτων, μεγάλα πανῶ μὲ χαιρετισμούς στὰ ξενητεμένα παιδιὰ. Μιά ἀτμόσφαιρα συγκινητικὴ καὶ συγκλονιστικὴ πού ἀγκαλιάζει καὶ τοὺς ξενητεμένους καὶ τὶς ἑλληνικὲς μικρὲς γενέτειρες πού τοὺς ὑποδέχονται μὲ ἀνοιχτὲς ἀγκαλιές καὶ μὲ λυγρικὰ δάκρυα χαρᾶς. Αὐτόπτες μιᾶς τέτοιας ἐπιστροφῆς καὶ ὑποδοχῆς σ' ἓνα μικρὸ νησάκι τῶν Κυκλάδων, στὴν γραφικὴ καὶ εἰδυλλιακὴ Ἴο, τὴν Νιὸ πού στάθηκε ἡ γενέτειρα τῆς μητέρας τοῦ μεγάλου ποιητοῦ τῆς ἀρχαιότητος, τοῦ θεοῦ Ὀμήρου καὶ πού σώζεται καὶ ἀποτελεῖ προσκύνημα ὁ τάφος τῆς. Μιά μορφὴ ἱεροτελεστίας μυσταγωγικῆς ἢ

μόχθους, στὸ «ἔργον τοῦ Χριστοῦ» (Φιλ. β' 30), πού ἐμεῖς οἱ εὐτελεῖς διακονοῦμε, ν' ἀναπληρώσῃ τὸ «ὑστέρημά» μας, μὲ τὴν πανσθενουργὸ Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὥστε νὰ μείνωμε σ' αὐτὸ ἀπαρασαλεύτα προσηλωμένοι «μέχρι θανάτου» (Αὐτόθι) καὶ νὰ δώσῃ σ' ὅλους μας τὴν ἀληθινὴ εὐτυχία νὰ συμμετάσχωμε στὸν αἰώνιο θρίαμβο καὶ στὴν ἀνακαίνισι καὶ «θέωσι» τῆς ζωῆς, ὕστερα ἀπ' τὴν τελικὴ κρίσι του καὶ δίκαιη μισθοποδοσίᾳ, ἐπιλέγοντάς Του τότε, μὲ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασι, μαζί μὲ τὸν Παῦλο· Κύριε, «ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιὰ ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός» ('Εβρ. β' 13).

Ἄρχιμ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ Α. ΒΙΤΑΛΗΣ
Ἱεροκέρυξ, Δ/ντῆς Κατηχ. Σχολείων
Ἱ. Μητροπόλεως Πρεβέζης

τελετή τῆς ἐπιστροφῆς καὶ τῆς γνωριμίας γιὰ πρώτη φορά νέων, μὲ τὴν γενέτειρα πατρίδα τῶν προγόνων των. Ἀδιάφορα ἂν τὰ ξηνητεμένα αὐτὰ παιδιὰ τοῦ μικροῦ Κυκλαδίτικου νησιοῦ δὲν ἦταν ἀπόδημοι ποὺ ἤρχοντο ἀπὸ τὴν ἀπομακρυσμένη ὑπερατλαντική χώρα. Ἐγκατεστημένοι ἀπὸ χρόνια πολλὰ στὴν πρωτεύουσα οἱ «ξηνητεμένοι» αὐτοὶ εἶχαν δημιουργήσει μὲ τὸ πέρασμα τῶν χρόνων καὶ τὴν ἀπομάκρυνσίν τους ἀπὸ τὸ νησί καὶ τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς γενετείρας τους τὴν κατάστασι ἑνὸς χωρισμοῦ ποὺ τὸν ἐμετρίαζε ὅμως πάντοτε ἡ σκέψι τῆς πατρίδας καὶ τῶν ἀνθρώπων της. Ξηνητεμένοι ἀπὸ τὴ ζωὴ ἄλλ' ὄχι καὶ ἀπὸ τὴν ψυχὴ τοῦ μικροῦ νησιοῦ τους. Στὴν νεώτερη γενεὰ ποὺ δὲν ἐχαιρέτισαν ποτὲ τὸ φῶς τῆς πατρίδος τους οἱ ξηνητεμένοι αὐτοὶ δὲν ἔπαυσαν ποτὲ νὰ μεταδίδουν παλμό, πόθο γνωριμίας καὶ ἐνθουσιασμό γιὰ ἓνα μικρὸ νησάκι, ἀπομακρυσμένο στὸ βάθος τοῦ Κυκλαδικοῦ πελάγους μεγάλο ὅμως γιὰτὶ στάθηκε ἡ γενέτειρα τῆς γενεᾶς των.

Ἡ ἐκκλησία καὶ πάλιν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς μυσταγωγικῆς αὐτῆς ἱεροτελεστικῆς ἐπισκέψεως τῶν ξηνητεμένων παιδιῶν στὴν γενέτειρά των. Ἡ θρησκεία πάντοτε συνυφασμένη μὲ κάθε ἐκδήλωσι ζωῆς ἀπεδείχθη καὶ τὴν φορά αὐτῆ ἓνας ἱερὸς καὶ ἀκλόνητος δεσμὸς ποὺ ἐκράτησε τὰ ξηνητεμένα παιδιὰ — γέρους πολλοὺς ἀπ' αὐτὰ σήμερα — σὲ μιὰ διαρκῆ ψυχικὴ καὶ σωματικὴ ἀνάτασι πρὸς τὸ μικρὸ νησί τους. Οἱ ἀναμνήσεις τῆς παιδικῆς ἡλικίας τους δεμένες μὲ τὴν θρησκεία. Οἱ παραδόσεις οἱ θρησκευτικὲς τοῦ νησιοῦ, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα ποὺ ἐκδηλώνονται ὅλα μέσα σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα χριστιανικῆς εὐλαβείας ἐδημιούργησαν κόσμον ξεχωριστὸ στὴν σκέψι καὶ στὴν ψυχὴ τῶν ξηνητεμένων αὐτῶν. Ποτὲ δὲν ἔπαυσαν νὰ εὐλαβοῦνται τὴς Παναγίας τοῦ νησιοῦ των ὅπως ἡ Βαγγελίστρια, ἡ Ἄμοργιανή, ἡ Παναγία ἡ Χουντουτιανή καὶ ἡ ἱστορικὴ Παναγία ἡ Γκρεμιώτισσα. Ἡ γραφικὴ ἐκκλησίτισα τῆς ἁγίας Εἰρήνης στὸ ὕψος ἐνὸς βράχου στὴν εἴσοδο τοῦ λιμανιοῦ ὑψώνεται μὲ συγκίνησι στὴν ἀνάμνησι καὶ στὰ χεῖλη τῶν παλαιότερων ἐκ τῶν ξηνητεμένων καὶ γίνεται ὄραμα στὰ μάτια καὶ στὴν σκέψι τῶν νεωτέρων, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲν ἔχουν ἴσως ἀντικρῦσει τὸ βράχον ποὺ κλείνει μέσα του τὴν σπονδὴ τῶν πατέρων καὶ τὴν δαντελλένια ἀκρογιαλιὰ τοῦ νησιοῦ ποὺ μαζί μὲ τὸ κῦμα ζεσταίνεται ἀπὸ τὸ μεσογειακὸ ἥλιο καὶ ἡ ψυχὴ καὶ ἡ νοσταλγικὴ θύμησι.

Δὲν ἐκοιμήθηκε τὸ νησί τὴν νύχτα τῆς ἀναμονῆς τῶν ξηνητεμένων. Ἐμοσχοβόλησε ἡ νησιώτικη ἀτμόσφαιρα ἀπὸ παλμὸ καὶ συγκίνησι. Καὶ οἱ συναντήσεις καὶ πρῶτες γνωριμίες νησιωτῶν καὶ ξηνητεμένων παιδιῶν τῆς ἰδίας γενέτειρας τὸ πρῶτ τῆς Κυριακῆς στὴ μητροπολιτικὴ ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ στὴν πανηρυγικὴ δεξολογία τῆς ἁγίας Τριάδος τὴν ἐπομένη δημιουργοῦσαν μιὰ συγκλονιστικὴ συγκίνησι. Ἦταν Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ στὸ γονατισμὸ ὄλων μετὰ τὸ τέλος τῆς θείας Λειτουργίας ἐπραγματοποιεῖτο ὁ πρῶτος νοερὸς ἐναγκαλισμὸς μετὰξὺ ὄλων τῶν συμπατριωτῶν ὑπὸ τὴς εὐχῆς τῆς Ἐκκλησίας πάντοτε. Ζωντάνευαν κάποιοι στίχοι τοῦ ἔθνικοῦ μας ποιητῆ Παλαμᾶ γιὰ τὴν πρόοδο τῆς ἰδιαίτερης γενέτειρας πατρίδος καὶ γιὰ τὴν σύσφιξι τῶν σχέσεων φιλίας μετὰξὺ τῶν συμπατριωτῶν. Μορφῆς Παπαδιαμαντικῆς γρηοῦλες μαυρομαντηλοῦσες ποὺ ἀναγνωρίζουν στὰ «στεγάδια» τοῦ νησιοῦ πρόσωπά τους ἀγαπημένα ποὺ τὰ ξεπροβόδισαν παιδιὰ νεαρῆς τότε ἢ γρηοῦλες αὐτῆς στὴν ἀναχώρησί τους γιὰ τὴ δημιουργία μιᾶς καινούργιας σταδιοδρομίας στὰ μεγάλα κέντρα καὶ στὴν πέρα τῶν ὁρίων τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος των ξηνητειά. Δάκρυα, ἐναγκαλισμοί, ἐκρήξει ψυχικῆς χαρᾶς στὴν ἀναγνώρισι τῶν ἀγαπημένων προσώπων. Καὶ σκηνῆς ποὺ δημιουργοῦν ὁμορφους ψυχικοὺς κόσμους. Αὐτόπτες μάρτυρες τῶν συγκινητικῶν αὐτῶν σκηνῶν σὲ μιὰ συμπτωματικὴ ψυχαγωγικὴ μας ἐπίσκεψι στὸ νησάκι αὐτὸ μὲ τὴς ἐκκλησίαις, τὴν δαντελλένια ἀκρογιαλιά, καὶ τὴν καλωσύνη τοῦ κόσμου του μεταδίδομεν στὴς στήλες αὐτῆς τὴς ἐντυπώσεις μας ποὺ ἀσφαλῶς δὲν εἶναι ξένες μὲ τὸ πνεῦμα τὸ χριστιανικὸ τὸ καθαρῶς θρησκευτικόν. Αὐτὴ τὴν εὐλάβεια καὶ τὴν προσήλωσι πρὸς τὴν θρησκεία τὴν ἀντίκρυσαν οἱ ξηνητεμένοι καὶ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι ἐπισκέπτες τῆς μικρῆς αὐτῆς νησιώτικης γωνιάς τῶν Κυκλάδων στὴν παιδικὴν σχολικὴν ἑορτὴ ποὺ παρακολουθήσαμε τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς. Ἡ θρησκευτικὴ παράδοσις μεταλαμπαδευμένη στὸν μικρὸ παιδικὸν κόσμον καὶ ὁ χριστιανικὸς παλμὸς μέσα στὰ στήθια τῆς σπουδαζούσης παιδικῆς νεολαίας. Οἱ ξηνητεμένοι τοῦ νησιοῦ, οἱ συμπατριῶτες τῆς νεολαίας αὐτῆς τοῦ σχολειοῦ, ἐδοκίμασαν βαθύτατη συγκίνησι καὶ ἕνα ἀναβαπτισμὸ ψυχικὸ ποὺ τοὺς ἔφερε κοντῆτερα στὴν ψυχὴ τῆς ὠραίας εἰδυλλιακῆς καὶ ἱστορικῆς των γενέτειρας. Καὶ στὴν ὑποδοχὴ ποὺ ὠργάνωσε τὴν ἄλλη μέρα ὕστερα ἀπὸ τὴν λειτουργίαν τῆς Ἁγίας Τριάδος ἡ κοινότης τοῦ νησιοῦ στὸ ὀλόλευκο καὶ εὐπρεπὲς κτίριον, δωρεὰν φιλογενοῦς τέκνου τοῦ

νησιού, ἀκούστηκαν λόγοι πού ἦταν τὸ ξέσπασμα ἐνὸς ἐθνουσιασμοῦ πατριωτικοῦ καὶ μιᾶς βαθειᾶς πηγαίας συγκινήσεως. Καὶ ὅταν ὕστερα ἀπὸ τοὺς λόγους, τὴν ὥρα πού προσέφερετο τὰ πατροπαράδοτο παστέλι, ἀκούσθηκε βροντερὴ ἢ φωνὴ «Ζήτω ἡ Ἴος! Ζήτω τὸ νησί μας» ἕνας παλμὸς ἐδόνησε τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ συνέσφιξε τοὺς δεσμούς ξηνητεμένων καὶ μὴ σὲ μιὰν ἀκλόνητη ἀγάπη καὶ ἀμοιβαία στοργή. Οἱ μικρὲς πλατεῖες, οἱ «πιάτσες» ἐγέμισαν κατόπιν ἀπὸ κόσμον τοῦ νησιοῦ ἀνάμικτο. Ἡ διασταύρωσι τῶν ἀναμνήσεων ξύπνησε λησμονημένους κόσμους καὶ ἐθέρμανε τὶς ψυχὰς ὄλων. Τὰ γερατειὰ τοῦ νησιοῦ μὲ τὴν τοπικὴ τους στολὴ δοκίμασαν τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς ἐνέσεως ζωογόνου. Ζανανειώσαν. Καὶ πέταξαν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς γέρους τὸ ραβδί τους γιὰ νὰ στηλώσουν τὸ παλῆθ νεανικὸ τους κορμί καὶ ν' ἀγκαλιάσουν τὴν νεώτερη γενεὰ πού εἶχεν πραγματοποιήσει τὸν πόθον τῆς φευγαλέας ἔστω ἐπιστροφῆς καὶ τῆς γνωριμίας μὲ τὸ νησί καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθλωμένους στὴν γῆ τῶν πατέρων των.

Ἐφυγαν μὲ τὴν ψυχὴ τῆς γενέτειράς των οἱ ξηνητεμένοι αὐτοὶ ἐπισκέπτες γεῖᾶτοι ἀπὸ συγκίνησι καὶ ὄραματα ψυχικά. Τοὺς ξεπροβόδισαν μὲ τὴν εὐχὴ τῆς Βαγγελίστριας καὶ τῆς Παναγίας τῆς Ἀμοργιανῆς καὶ τῆς Γκρεμιώτισσας οἱ ἄλλοι συμπατριῶτες τους. Καὶ τοὺς ἀκολούθησαν ὡς τὸ κεφαλόσκαλο τῆς σκάλας τοῦ βαποριοῦ οἱ εὐχὰς τῶν γυναικῶν μὲ τὴν ἔκφρασι, τὰ δάκρυα καὶ τὴν ἀγαθότητα τῶν γυναικῶν τοῦ Παπαδιαμάντη. Θὰ θυμοῦνται γιὰ πολὺ καιρὸ καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ μικροῦ νησιοῦ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ξηνητεμένων ἀδελφῶν συμπατριωτῶν τους. Καὶ τὰ εὐλαβικὰ γυναικεῖα χέρια θ' ἀνάβουν κερὰκι μπροστὰ στὶς εἰκόνες κάθε Παναγίας τοῦ νησιοῦ καὶ τὰ τρεμάμενα χέρια τους θὰ δέωνται πρὸς τὶς Παναγίεσ.

— Νὰ μᾶς ἀξιώσης, Παναγίτσα μου, νὰ ξαναδοῦμε καὶ πάλιν τὰ ξηνητεμένα παιδιὰ μας.

Αὐτὴ ἡ δέησις ἀπλώνεται σὲ κάθε χωριὸ καὶ σὲ κάθε νησακί ἑλληνικὸ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ πού ἐπιστρέφουν σὰν σὲ προσκύνημα οἱ ἀπόδημοι καὶ οἱ ξηνητεμένοι.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
Ὁδὸς Φιλοθέης 19, Ἀθῆναι - Τηλ. 227.689.

‘Ο πρώτος μετά τόν Ένα

ΕΙΣ ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

«Οὐκ ἂν τις ἀμάρτοι λειμῶνα ἀρετῶν καί παράδεισον πνευματικόν καλέσας τὴν Παύλου ψυχὴν. Οὕτω πολὺ μὲν ἦνθει τῇ χάριτι, ἀξίαν δὲ τῆς χάριτος ἐπέδεικνυτο τῆς ψυχῆς τὴν φιλοσοφίαν».

Χρυσόστομος (P.M.G. 50, 473)

Ἡ μορφή τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἶναι ἡ μεγαλύτερα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ φυσιογνωμία του δεσπάζει εἰς τὸν ἀποστολικὸν αἰῶνα, ἀλλὰ καὶ εἰς κάθε χρονικὴν περίοδον ἡ χριστιανικὴ κοινωνία στρέφει τὴν προσοχὴν τῆς πρὸς τὸν μεγάλον γίγαντα τοῦ ἀρχικοῦ χριστιανισμοῦ, θεῖον Παῦλον, διότι οὗτος ἀπέβη ὁ ἀναμορφωτὴς ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁρθῶς ὁ ἱερός Χρυσόστομος σημειοῖ τ’ ἀκόλουθα : «ὁ μακάριος Παῦλος, ἡ οὐρανομήκης ἐκείνη ψυχὴ, ὁ σῶμα περικείμενος καὶ ταῖς ἀσωμάτοις δυνάμεσιν ἀμιλλώμενος, ὁ ἐν γῆ βαδίζων καὶ τῇ προθυμίᾳ τὸν οὐρανὸν περιπολῶν, ὁ τῶν ἔθνῶν διδάσκαλος, ἡ γλῶττα τῆς Οἰκουμένης, ὁ ὑπὲρ τῆς τῶν μαθητευομένων σωτηρίας ἅπαντα πραγματευόμενος» (P.M.G. 37, 844).

Ὁ Παῦλος, μορφή πολὺπλευρος, ἀνήκει εἰς τὴν χορείαν τῶν μεγάλων πνευμάτων τῆς ἀνθρωπότητος· κατέχει τὴν κορυφὴν τῆς πυραμίδος τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν καὶ διὰ τῆς εὐωδίας του ἀρδεύεται ἡ ξηρὰ ἀτμόσφαιρα κάθε ἐποχῆς. Ἐκ φύσεως θρησκευτικῆ προσωπικότητος, ὁ θεῖος Παῦλος, ἐγένετο ὁ ὑπὲρ τῆς πατρῴας Ἐρησείας καὶ ὕστερον, μετὰ τὸ θαυμαστὸν γεγονός τῆς Δαμασκοῦ, ὁ φλογερός κήρυξ τοῦ Ἰησοῦ, ὁ θεόκλητος Ἀπόστολος.

Εἰς τὸν δρόμον τῆς Δαμασκοῦ ἀντικρύζει τὸν φωτοβόλον ἥλιον, τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἰς τὴν ἐρώτησιν : «Σαούλ ! Σαούλ ! Τί με διώκεις ; » ἀφῆναι τὰ μύχια τῆς καρδίας του νὰ εἰποῦν :

«Τίς εἶ, Κύριε ; » Ὅταν δὲ ἀκούη μέσα ἀπὸ τοὺς κόσμους τοῦ αἰωνίου τὴν φωνὴν τοῦ Ἰησοῦ : «Ἐγὼ εἰμι ὁ Ἰησοῦς», ἕνας σεισμὸς πραγματοποιεῖται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ θεοῦ Παύλου, ἀπ’ ἐκείνους ποὺ δὲν ἠμπορεῖ οὔτε ὁ μεγαλύτερος σεισμοδείκτης νὰ καταγράψῃ.

Ἡ στιγμή τοῦ ἐφημέρου ἐνικήθη ἀπὸ τὴν φωνὴν τῆς αἰωνιότητος ἡ ὁποία ὠμίλησε εἰς τὴν ψυχὴν του, ἀπ’ ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἀπέβη ὁ «δούλος τοῦ Χριστοῦ», ὁ «δέσμιος τοῦ Χριστοῦ», ὁ «Παῦλος τοῦ Χριστιανισμοῦ», ὁ ἀεικίνητος διδάσκαλος τοῦ χριστιανικοῦ φωτός, «ὁ πρώτος μετά τὸν Ένα».

Ὁρθῶς πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας μας σημειώνει : «Φωτὸς ἀειγενέος, Παῦλε, γεμίσθης φωτογόνους δαίδασ πασιν ἐρίζεις» (P.M.G. 87, 3776). ἦτοι : «ὦ Παῦλε, ἐγεμίσθης φωτὸς αἰδίου, εἰς πάντας δὲ τοὺς ἀνθρώπους πασῶν τῶν ἐποχῶν καὶ τῶν γενεῶν, πάσης ἡλικίας, τάξεως ἢ καταστάσεως καὶ φύλου ἀμιλλᾶσαι μεταξὺ ὅλων τῶν μαθητῶν καὶ Ἀποστόλων τοῦ Κυρίου, ὅπως μεταδώσῃς τὰς φωτογόνους λαμπάδας τῆς θείας χάριτος».

Ὁ θεῖος Παῦλος, ὁ μέγας οὗτος Ἀπόστολος τοῦ Κυρίου, ἔχων φωτεινὸν προβολέα τὸν πυρσὸν τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστὸν ἠδυνήθη νὰ διασχίῃ τοὺς οὐρανούς καὶ νὰ δεχθῆ ἐκείθεν τὰς ἀποκαλύψεις τοῦ Αἰωνίου καὶ ὕστερον νὰ μεταφέρῃ τὸ μήμμα εἰς ὅλα τὰ ἔθνη. Ἡ διδδοσις τοῦ

Ἀπὸ τοὺς καιροὺς τῶν μεγάλων διωγμῶν

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΣ ΑΥΔΑΣ

Ὅταν λέμε διωγμούς, ἐννοοῦμε συνήθως τοὺς μεγάλους διωγμούς, πού ὑπέστη ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ στὶς περιοχὲς καὶ κατὰ τὰ χρονικὰ ὅρια τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας (ἀπὸ τὸν Α' ὡς τὶς ἀρχὲς τοῦ Δ' αἰῶνος). Διωγμοί, ὅμως, μεγάλοι δοκίμασαν τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ σὲ ἄλλες περιοχὲς καὶ σὲ ἄλλα χρονικὰ διαστήματα. Τέτοιοι διωγμοὶ στάθηκαν ἐκεῖνοι πού ἐγίναν στὸ βασιλεῖο τῆς Περσίας, ὅπου ὁ χριστιανισμὸς εἰς τὸν ἐθνικὸν κόσμον εἶναι ἰδικόν του ἔργον. Ἡ πορεία του ἀπέβη δημιουργικὴ καὶ ἐπὶ τὸν θεμέλιον Χριστὸν ἐπωκοδόμησε χρυσὸν καὶ λίθους τιμίους οὐχὶ δὲ ξύλα, χόρτον ἢ καλάμην», ὡς λέγει ὁ ἴδιος εἰς τὴν πρώτην πρὸς Κορινθίους ἐπιστολήν του (3, 11—16). Ἀξίζει νὰ σημειώσω τὰς περιφήμους σκέψεις τοῦ Findlay γύρω ἀπὸ τὴν προσωπικότητα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου :

«Καρδία πυρίνη, τὸ πῦρ σφοδροῦ συναισθήματος καὶ φαντασίας, ὅπερ συνεχῶνευσεν εἰς ἓν τὰς μυστικὰς του ἐνοράσεις καὶ τὰς λογικὰς του συλλήψεις, ἡ λεπτὴ του εὐαισθησία, ἡ ἀποφασιστικὴ του θέλησις, ἡ ἀνδρική του εὐλικρίνεια καὶ τὸ θάρρος, ἡ μητρικὴ του τρυφερότης, ἡ ζωηρότης του, ἡ εὐστροφία του, ὁ πλούσιος ἀνθρωπισμὸς του, καὶ ἡ ὀξεία ἠθικὴ παρατηρητικότης του, ἡ δεξιότης καὶ ἐτοιμότης του, τὸ ὀργανωτικὸν του πνεῦμα καὶ ἡ ἔμφυτος δύναμις τοῦ ἀρχεῖν καὶ τὸ ἰσχυρὸν καὶ δημιουργικὸν καὶ τὸ οὐχὶ εὐκόλον χάρισμα τοῦ ἐκφράζεσθαι, ὅπερ ἐπρομήθευε τὸ κατὰλληλον ἔνδυμα, τὸ πρωτότυπον ἐξ ἴσου πρὸς τὰς ιδέας τὰς ὑπ' αὐτὸ καλυπτομένας, ὅλαι αὐταὶ αἱ ἰδιότητες καὶ δυνάμεις συνέτρεξαν εἰς τὸ νὰ ἀναδείξωσι τὸν Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν, τὸν ἀρχιτέκτονα τῆς Οἰκουμένης Ἐκκλησίας καὶ τῆς χριστιανικῆς θεολογίας».

Ὁ Παῦλος δὲν ἦτο διδάσκαλος ἠθικῶν διδαγμάτων. Ἦτο κήρυξ γεγονότων—ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι πρωτίστως ἔργον καὶ ἔνωσις τοῦ δημιουργήματος μετὰ τὸν πλάστην του.—Ἐπῆρξεν μάρτυς γεγονότων πού ὁ ἴδιος ἐκ πείρας ἐγνώρισε. Αὐτὰ τὰ γεγονότα μετέφερε εἰς τὸν κόσμον. Εἰς τὴν μετόπην ἐνὸς ἀρχαίου βυζαντινοῦ ναοῦ ὑπῆρχεν ἡ ἀκόλουθος ἐπιγραφή :

«Παῦλος ἐπὶ θεῖον σέλας οὐρανοῦ ἔδρακεν
ἂν τὴν φωτὸς ἀπειρεσίου γαῖαν ἐπλησεν ὀλην».

Ὁ Παῦλος ἀνήκει εἰς τὸν ἀνθρωπιν πού ἐρευνᾷ τὸν κόσμον καὶ ζητεῖ τὴν λύτρωσιν. Ἡ πορεία του, ὀλόκληρος ὁ βίος του, βίος γεμάτος ἀγώνων καὶ θριάμβων, περιπετειῶν καὶ κινδύνων προβάλλει εἰς τὸν καθένα μας. Τὰ βήματά του ἀκούονται καὶ σήμερον καὶ μᾶς μνηοῦν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον Ἐκεῖνου, τὸν δρόμον τῆς Θουσίας καὶ Ἀγάπης καὶ νὰ πλημμυρίσῃ τὸ εἶναι μας ἀπὸ τὴν θαλαπωρὴν τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Πίστews. Διότι ἔτσι θὰ ἐπαναλάβωμεν μετὰ τοῦ Παύλου τοὺς λόγους του :

«Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσμαί, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα» (2 Τιμ. 4—7).

Ἔτσι μόνον βαδίζομεν εἰς τὰ βήματα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ ΛΑ·Ι·ΝΑΣ

νισμός είχε φυτευθῆ ἀπὸ τὸν Α' κίόλας αἰῶνα, χάρις στὸν ἀπόστολο Θωμᾶ.

Στὰ μισὰ τοῦ Ε' αἰῶνος, ὅταν βασίλευε στὴν Κωνσταντινούπολι ὁ Θεοδόσιος ὁ Μικρός, οἱ χριστιανοὶ τῆς Περσίας ἀντιμετώπισαν μιὰ πολὺ μεγάλη καὶ δεινὴ δοκιμασία.

Εἶχε ἀνεβῆ τότε στὸν θρόνο τῆς ἀρχαίας αὐτῆς χώρας ἕνας ἄξεστος καὶ σκληρὸς ἡγεμόνας, ὁ Ἰσδιγέρδης ὁ Β' (438—457). Οἱ βασιλεῖς τῆς Περσίας δὲν κυβερνοῦσαν τὸν λαό τους ὅπως ἠθελαν οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ ὑπακούοντας πιστὰ στὶς ὑποδείξεις καὶ τὶς συμβουλὲς τῶν ἱερέων τοῦ Ἄχουρα—Μάζδα, τοῦ θεοῦ τῆς φωτιᾶς. Ἐπρόκειτο γιὰ τοὺς ἐκπροσώπους τῆς ἐπίσημης θρησκείας, ποὺ εἶχαν ἀνέκαθεν μεγάλη ἐπιρροή στὸ παλάτι καὶ κανόνιζαν ἀνάλογα μὲ τὰ συμφέροντά τους τὴν πολιτικὴ τοῦ μονάρχη.

Οἱ μυστικοσύμβουλοι, λοιπόν, αὐτοὶ τοῦ Ἰσδιγέρδη εἶχαν ἀνησυχήσει, βλέποντας τὴ δρᾶσι τοῦ ἐπισκόπου Αὐδᾶ, ποὺ ἔξ αἰτίας τῆς οἱ χριστιανοὶ ἀπὸ μικρὴ μειονότης ἄρχισαν νὰ γίνωνται πολυάριθμοι μέσα στὸ βασίλειο. Κάθε μέρα, χάρις στὰ κηρύγματα καὶ πρὸ παντὸς χάρις στὸν ἅγιο βίο αὐτοῦ τοῦ ἐπισκόπου, ἄρκετοὶ Πέρσες παρατοῦσαν τὴν πυρολατρία, τὴν ἐθνικὴ τους θρησκεία, προσχωρῶντας στὴν Ἐκκλησία. Ὁ χριστιανισμὸς ἔτσι κέρδιζε ὀλοένα ἔδαφος.

—Βασιλιᾶ, εἶπαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἄχουρα—Μάζδα στὸν Ἰσδιγέρδη, τὸ σκῆπτρο σου βρίσκεται σὲ φοβερὸ κίνδυνο καὶ φαίνεται πὼς δὲν τὸν καταλαβαίνεις. Οἱ χριστιανοὶ δὲν εἶναι πιά λίγοι, μιὰ φοῦχτα ἄνθρωποι, ὅπως στὸν καιρὸ τοῦ πάππου σου Ἰσδιγέρδη καὶ τοῦ πατέρα σου Μπεχράμ. Ἡ πλανερὴ θρησκεία τῶν Βυζαντινῶν, τῶν πιὸ μεγάλων μας ἐχθρῶν, ἀπλώνεται ἀνάμεσα στοὺς ὑπηκόους σου. Ζέρεις τί σημαίνει αὐτό ; Ὅτι, σὲ λίγο καιρὸ, πρὶν τελειώσουν οἱ δικές σου μέρες, ἂν ἀφήσης τὰ πράγματα νὰ τραβήξουν τὸν δρόμο τους, ἡ χώρα μας θὰ ὑποδουλωθῆ στὸ Βυζάντιο, χωρὶς νὰ κινήσῃ στρατὸ ἐναντίον τῆς ὁ Θεοδόσιος. Γιατὶ ὅλοι αὐτοί, ποὺ γίνονται χριστιανοί, παύουν αὐτόματα νὰ εἶναι δικοί σου. Ἀνῆκουν ψυχικὰ στὸν ὁμόθηρκό τους αὐτοκράτορα.

Ὁ Ἰσδιγέρδης τρόμαξε μπροστὰ σ' αὐτὰ τὰ λόγια, ποὺ τοῦ φάνηκαν ἡ ἴδια ἡ ἀλήθεια. Μιὰ ἀλήθεια, ποὺ ὡς τότε δὲν τὴν εἶχε σκεφθῆ καλὰ οὔτε εἶχε ζυγίσει τὴ σημασία τῆς.

—Τί πρέπει νὰ κάνω ; τοὺς ρώτησε.

Ἐκεῖνοι εἶχαν ἔτοιμη τὴν καταχθόνια προτροπή.

—Δὲν εἶναι ἀνάγκη, ἀπάντησαν, νὰ ἀναζητήσῃς κάθε χριστιανὸ καὶ νὰ τὸν ξεπαστρέψῃς. Πρέπει νὰ χτυπήσῃς τὸ

κακό στη ρίζα του. Κάλεσε ἐδῶ τὸν ἐπίσκοπο Αὐδᾶ καὶ τοὺς ἐννιά εὐγενεῖς, πού κατώρθωσε νὰ πιάσῃ στὴ σαγήνη του καὶ νὰ τοὺς κἀνῃ ἄβραμὰ ὄργανά του. Ζήτησέ τους, μὲ καλοπιάσματα κι' ὑποσχέσεις, νὰ πάσουν τὴ διάδοσι τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ νὰ γυρίσουν στοὺς κόλπους τῆς θρησκείας μας. Ἄν τὸ πετύχῃς, οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Αὐδᾶ θὰ τὸν ἀκολουθήσουν ἢ τὸ πολὺ—πολὺ θὰ μείνουν ὅσοι εἶναι ὡς τώρα καὶ μὲ τὸν καιρὸ θὰ μαραθῆ ἢ πίστι τους καὶ θὰ ἐξαφανισθοῦν. Ἄν δῆς, ὁμως, ὅτι δὲν εἰσακούονται τὰ λόγια σου, τότε μὴ διστάσῃς. Παράδωσέ τους στὸν δῆμιο. Αὕτῃ εἶναι μιὰ λύσις ὄχι τόσο καλὴ ὅπως ἡ πρώτη. Δὲν ὑπάρχει, ὁμως, καὶ τρίτη.

Ὁ βασιλιᾶς Ἰσδιγέρδης ἔκανε ἀκριβῶς ὅ,τι τοῦ ὑπόδειξαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἄχουρα—Μάζδα. Τὴν ἄλλῃ μέρα κιόλας, φώναξε τὸν ἐπίσκοπο Αὐδᾶ καὶ τοὺς ἐννιά προκρίτους, πού τοῦ εἶχαν δοθῆ τὰ ὀνόματά τους, τοὺς παράθεσε λαμπρὸ γεῦμα στὸ παλάτι καὶ τοὺς σύστησε νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν πίστι τους.

Ἄλλὰ ὅλοι, μὲ τὸ στόμα τοῦ ἐπισκόπου, τοῦ ἔδωσαν νὰ καταλάβῃ, πὼς ἦταν ὀλοτέλα ἀδύνατο νὰ ἀνταποκριθοῦν στὴ σύστασί του καὶ νὰ ἐκπληρώσουν τὴν ἐπιθυμία του.

—Εἶμαστε πιστοὶ σὲ σένα κι' ἀγαπᾶμε τὴν πατρίδα μας περισσότερο ἀπὸ τὸν καθένα, τοῦ εἶπε μὲ γαλήνια καὶ σταθερὴ φωνὴ ὁ Αὐδᾶς. Ἡ θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ μᾶς τὸ ἐπιτάσσει αὐτό. Οἱ φόβοι σου, λοιπόν, εἶναι μάταιοι.

Ὅταν ὁ Ἰσδιγέρδης εἶδε ὅτι δὲν ἔβγαине τίποτε μὲ τὸν καλὸ τρόπο, ἀκολούθησε τὴν ἄλλῃ λύσι.

Πρόσταξε δηλαδὴ καὶ τοὺς ἔρριξαν στὰ βασιανιστήρια καὶ στὸ τέλος, ἀφοῦ τὰ ὑπέμειναν μὲ ἀκλόνητο φρόνημα, τοὺς παράδωσε στὸν δῆμιο.

Ἄλλὰ οἱ προβλέψεις τῶν ἱερέων τοῦ Ἄχουρα—Μάζδα δὲν βγήκαν σωστές. Τὸ μαρτύριο τοῦ Αὐδᾶ καὶ τῶν ἄλλων ἐννιά ἔγινε ἀφετηρία γιὰ μιὰ πιὸ ἐντονη ἀνθησι τοῦ χριστιανισμοῦ στὴν Περσία. Ἔτσι, ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια, ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν εἶχε αὐξηθῆ τόσο, ὥστε ἦταν πιά ἀδύνατο νὰ ἀντιμετωπισθῆ μὲ ἄλλο τρόπο ἐκτὸς ἀπὸ τὸν γενικὸ κι' ἀμείλικτο διωγμὸ.

Τότε, λοιπόν, μαρτύρησαν πολλοὶ καὶ τὸ ἄφθοно αἷμα τους πότησε τὰ χῶματα τῆς Περσίας.

Ἀνάμεσα στοὺς μάρτυρες αὐτοῦς, ἡ ἱστορία ἀναφέρει καὶ τὸν διάκονο Βενιαμίν, πού κατέπληξε μὲ τὴν καρτερία του ὅσους παρακολούθησαν τὸ ἐνδοξο τέλος του.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Ἀπὸ 20.5.64 ἕως 20.6.64 ἐχορηγήθησαν παρὰ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. αἱ κάτωθι συντάξεις καὶ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματα:

Αἰδεσιμ. Παρτίδον Χαράλαμπος, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κεφαλληνίας, Δ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 725. Ἐφ' ἅπαξ δρχ. 23.140.

Πρεσβυτέραν Διαμάντω Χρ. Θεοφάνη, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, Γ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 590. Ἐφ' ἅπαξ δρχ. 26.540.

Πρεσβυτέραν Ἀθανασίαν Σεραφείμ Ντότσια, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος, Δ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 696. Ἐφ' ἅπαξ δρχ. 22.971.

Αἰδεσιμ. Κηπούλαν Σάββαν, Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Δ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 851. Ἐφ' ἅπαξ δρχ. 19.036.

Αἰδεσιμ. Δίπλαν Χρ., Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Γ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 1.142. Ἐφ' ἅπαξ δρχ. 28.224.

Αἰδεσιμ. Μαρούσην Παναγ., Ἱ. Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, Γ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 1.142. Ἐφ' ἅπαξ δρχ. 27.076.

Αἰδεσιμ. Παπαδάκην Νικόλαον, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου, Δ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 1.003.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχυδρομικὰς ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειῶσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΜΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΤΟΜΟΙ 1-5

ΕΚΑΣΤΗ ΣΕΙΡΑ ΔΡΧ. 300

Πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖά μας, ἀποστέλλονται δὲ καὶ ταχυδρομικῶς ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αιδεσιμ. Φάβρον Χρυσόστομον, Ἐλατον Γρεβενῶν. Ἐνεγράφητε καὶ ἀποστέλλομεν εἰς ὑμᾶς τὰ τεύχη.— Αἰδεσιμ. Χρόνην Παναγιώτην, Εὐοσιμον Θεσσαλονίκης. Ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν διεύθυνσίν σας.— Αἰδεσιμ. Τριάντον Γεώργιον, Γαρδελάδες Κερκύρας. Ἐγένετο ἡ μεταβολὴ εἰς τὴν διεύθυνσίν σας.— Κύριον Εὐθύμιον Σιμελλίδην, Τ.Κ.7. Πάφον Κύπρου. Ἐλήφθη ἐπιστολή σας καὶ σὰς ἐνεγράψαμεν συνδρομητὴν εἰς τὰ παρ' ἡμῶν συνδρομητολόγια. Ἡ συνδρομὴ εἶναι ἑτήσια καὶ διὰ τοὺς συνδρομητὰς ἐξωτερικοῦ 3 δολλάρια. Σὰς παρακαλοῦμεν ἅμα τῇ ἀποστολῇ τῆς συνδρομῆς σας νὰ μᾶς ἀναφέρητε τὴν ιδιότητά σας (κληρικός, λαϊκός, καθηγητῆς) διὰ νὰ ἔχωμεν πλήρη τὴν διεύθυνσίν σας.— Αἰδεσιμ. Παπαγεωργίου Γεωργίου, Μαραθόκαμπον Σάμου. Ἐλήφθη ἡ ἐπιστολή σας, τῆς ὁποίας τὸ περιεχόμενον μᾶς συνεκίνησε. Συγχαίρομεν ὑμᾶς καὶ εὐχαριστοῦμεν. Σὰς ἀπεστείλαμεν τὰ ζητηθέντα τεύχη ἅπαντα πλὴν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 4 τοῦ ἔτους 1958, τὸ ὁποῖον πρὸ ἔτους καὶ πλέον ἐξηρτήθη.— Αἰδεσιμ. Σιδέρην Δημ., Ἀλιβέριον Εὐβοίας. Ἡ τακτικὴ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους ἐτακτοποιήθη καὶ ἀπετείλαμεν εἰς ὑμᾶς τὰ ἀπὸ 1.1.64 ἕως νῦν τεύχη.— Αἰδεσιμ. Παναγιώτου Χρ., Ὀρθοβούνιον Καστανέας. Τὸ περιοδικὸν «Ἐφημερίς» ἀποτελεῖ παράρτημα τοῦ περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ στέλλεται ἀνεξαρτέτως εἰς ὅλους τοὺς Ἐφημερίους τῆς Ἑλλάδος. Ὅθεν παρακαλεῖσθε νὰ παραλαμβάνετε τὸ συνημμένως ἀποστέλλομενον τοῦτο τεύχος. Ὁ Ἱερὸς Ναὸς ἐξηρέθη κατὰ τὴν ὑπόδειξίν σας.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Εὐαγγέλου Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ἡ συνεχὴς προσπάθεια εἰς τὴν ζωὴν τοῦ χριστιανοῦ.—**Θεοδόση Σπεράντσα**, Ὁ Θανάσης Διάκος.—**Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Ἀθ. Καλύβα**, Ἱεροκήρυκος Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος, Ὁ καλὸς καὶ θερίζει.—**Ἀρχιμ. Προκ. Παπαθεοδώρου**, Πλειότερον καὶ καθαρότερον φῶς στὴν νεολαίαν μας.—«Φιλοθέου Ἀδολεσχίης» Μέρος τέταρτον. Ψυχωφελεῖς ἐπιστασίες ἀπὸ τοὺς «Ἀριθμούς» ὑπὸ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρους.—**Ἀπὸδ. Θεοδόση Σπεράντσα**.—**Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη**, Ἱεροκήρυκος Ἱ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως. Τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πρεβέζης.—**Βασ. Ἡλιάδη**, Μιά μυσταγωγικὴ ἱεροτελεστία. Ἡ ἐπιστροφή τῶν ξηνητεμένων παιδιῶν στὰ μικρὰ χωριά καὶ τὰ νησάκια ὅπου ἐγεννήθησαν.—**Θεοκτίστου Λαϊνᾶ**, Εἰς τὰ βήματα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.—**Βασ. Μουστάκη**, Ὁ ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς Αὐδᾶς.—**Εἰδήσεις τοῦ TAKE**.—Ἄλληλογραφία.

Τύπος : Μονοτυπικὰ Συγκροτήματα — ΤΣΙΡΩΝΗ — Τηλ. 533.805

Ἐπιτελεσθέντος Τυπογραφείου: Γ. Σ. Χρυσάφης, Ἱασωνίδου 22, Σούρμενα